

1915. MÁRCZIUS 15.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LIV. ÉVF.

KÖZLÖNYE

5-6. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☼ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes ártért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-uteza 6. sz. II. em.

☼ A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének. ☼
(Telefon: 37-22.)

Értesítés

az Erdészeti Lapoknak kettős füzetekben való megjelenése tárgyában.

Tisztelettel értesítjük t. olvasóinkat, hogy az Erdészeti Lapok kéthetenkénti szétküldése a háborus viszonyok következtében nehézségbe ütköztvén, a folyóirat további intézkedésig minden hó 15-én kettős füzetekben fog megjelenni.

Budapest, 1915. évi január hó 10-én.

Az Erdészeti Lapok
szerkesztősége.

Gépjárművek alkalmazása erdei szállításoknál.

Irta: *Elek István* m. kir. főerdőmérnök.

Jó néhány évvel ezelőtt, amikor még a repülőgép csak a messze jövő ábrándja volt, Flammarion az ismert nevű népszerű csillagász, egy kis értekezést bocsátott közre a repülés problémájának megoldásáról s már akkor arra az igen helyes következtetésre jutott, hogy nem a repülőgépek szerkezete — a min pedig már akkor is sokan törték fejüket — oldja meg a repülés titkát, hanem a hajtóerő.

Felállította a maga tételét, hogy repülni csak akkor fogunk, ha nagy erőt aránylag kis helyen és csekély súlyban tudunk összpontosítani.

A szükséges erő kiszámításában ugyan tévedett ez a jeles elme is, de az elv, az helyesnek bizonyult és nem a légsavar, nem is a monoplán, vagy a biplán, avagy Zeppelin szivarja oldotta meg a repülés titkát, hanem *a benzinmótor*.

Természetes, hogy a mótor nem repülhet magában, de a repülő-szerkezet mégis csak másodrendű dolog volt, mert hiszen a csavar, a szárnyak, a kormány stb. a gépnek munkát végző részei ugyan, de a lélek benne, amely magasba hajtja, a mótor.

Ugyanez áll az erdei termékeknek gépjárművekkel való vontatására nézve is. Mihelyt az aránylag könnyű s mégis nagy erő-kifejtésre képes benzinmótor megjelent, ez a kérdés is teljesen megoldottnak volt tekinthető.

És mégis, bár azóta a benzinmótor a tökéletesbülés útján igazán szédületes haladást tett s ma már teljes üzembiztosságot, fokozott munkateljesítményt és olcsó üzemet biztosít, a benzinüzemű gépjárműveknek az erdészeti szolgálatába való állítása a sok jóindulatu kísérlet daczára mintha csődöt mondott volna, s a szakembereknek majdnem általános véleménye az, hogy ez a szállítóeszköz az erdészeti céljaira nem vált be.

Azt hiszem, nem végzek felesleges munkát, ha a közfigyelmet felhívom ennek az eredménytelenségnek az okaira, s levonva ezekből a következtetést, rámutatok a helyes megoldás útjára.

Általában az a tapasztalat, hogy a gépjárművek csak gondosan épített és alapozott utakon végezhetnek jó munkát, s a mi kevésbé

gondozott utainkon mihamar tönkreteszik, felvágják, az alapot le-
súlyeszítik, kátyukat vájnak, s ha az uttest átnedvesedett, a vonat
elakad a feneketlen sárban, az ut karbantartása pedig oly költ-
ségeket nyel el, hogy azt fatermékeink el nem bírják.

Hát ez valóban így is van, de miért?

Azért, mert ezek a gépjárművek nem arra a munkára készültek
amit végeztek!

Az eset, ha a dolog mélyére pillantunk, igen egyszerű.

A gyárak ugyanis nem készítenek különleges szállítási célokra,
alkalmas gépjárműveket és vonatokat, hanem elsősorban a *hadügyi
követelményeket* és az általános forgalmi igényeket tartják szem
előtt, annyival inkább, mert úgy nálunk, mint akármely országban
a hadügyi kormányoktól segínyt élveznek, hogy a katonailag el-
fogadott formákat minél nagyobb tömegben gyártsák és vessék
piacra; amellet a vevő is kap segínyt, hogy mozgóztatás esetén
a hadvezetőségnek minél több gépjármű álljon rendelkezésére.

Mármost, ha figyelembe vesszük, hogy a vevő közönség akár
hirdetésekből akár, kiállításokon, mindenütt csak ezekkel a gép-
járművekkel találkozik, az ő esetleges külön viszonyához alkal-
mazkodó gépjárművet pedig nem lát, kénytelen ezeket a szerke-
zeteket vásárolni, de az is bizonyos, hogy a gépjárműhöz fűzött
szép reményeket a keserű kiábrándulásnak kell felváltania, mert
hiszen a katonailag szubvencionált gépjárművek nem készültek
arra a célra, hogy azokkal nap-nap mellett ugyanazon az ut-
vonalon szállítsunk terhet. A katonák az ut teherbírására semmi-
nemű tekintettel nincsenek. Ők vonatjaikkal csak átvonulni kívánnak,
s egy-két átvonulást a hajtókerékpár bármily terhelése mellett is
megbírnak még a gyengébb alapozásu, sőt száraz időben a föld-
utak is.

Ők továbbá vonataikat minden akadályon át akarják vinni,
tehát minél nagyobb munkateljesítményre törekшенek.

A húzási képesség azonban nemcsak a motor erejétől függ,
hanem a hajtókerekek tapadásától is, minél fogva, hogy a teher-
vonat teljes 10 t-ás rakománnyal 16% emelkedés legyőzésére is
képes legyen, a terhelés felét a hajtókerekre hárítják, hogy 5 t
súlylyal a földhöz szorítva, azok tapadása, s így a mozdony húzó-
képessége is fokoztassék.

Elengedhetetlen katonai követelmény még emellett az is, hogy a vonatnak rövidnek kell lennie, hogy tömeges szállításnál a továbbmozgás gyors tempóban történhessék. Erre való tekintettel ezek a vonatok rendszerint egy ritkán két pótkocsival bírnak, s így a tengelyek számához arányítva nagy terhelésűek, minél fogva a mi utjaink állandó szállítás esetén ily nagy terhelésű kocsik forgalmát állandóan el sem bírják. A mi megyei és viczinális utjaink nem készültek ilyen teherbírássra, de az erdei szállításoknál sem áll módunkban olyan utakat építeni, melyek ily nagy gépjárművek forgalmát kibírják.

Szállításaink rendszerint tömegesek, tehát egy ugyanazon utvonalon kénytelenek vagyunk nem egy, hanem esetleg több vonatot is járatni naponta és pedig száraz vagy nedves időben egyaránt.

Természetes, hogy ha az üresen is egy t -át hordó hajtótengelyt még $5\ t$ súlylyal szorítjuk a földhöz, ezek a kerekek kiforgatják még a gondosan alapozott ut alapköveit is, s annál inkább tönkreteszik a mi hitvány utjaink gyenge kövezését.

Nem kis baj ilyen erős terhelés mellett, hogy a hajtókerékre alkalmazott gummik is erősen kopnak, s lényegesen emelik a szállítási költséget.

Azt sem lehet elhallgatni, hogy egy ilyen nagy testű lomha géppel, s az ő hasonmásu pótkocsijával nem lehet a farakások közé állani, tehát már a rakodásnál is a fát külön kell a vonathoz hozzáhordani.

Végül arra a hátrányra mutatok rá, hogy a vontató mozdony maga is terheltetvén a fel és lerakodás ideje alatt a vontatás szünetel, így a gépjármű szállító képessége csökken. Hogy ez a hátrány néha milyen érzékenyen érintheti a szállítási üzemet, azt egy példával szemléltetem.

Feltéve, hogy gépkocsink átlagosan óránként 10 kilométer sebességgel bonyolíthatja le a szállítást, s egy vagon terhet vontat, 10 óra munkaidő alatt 100 vagon-kilométer teljesítőképessége van. Minthogy erdei szállításoknál a teher szállítása rendszerint csak egy irányban történik, s visszafelé a jármű az utat üresen teszi meg, erdei üzemnél a teljesítőképesség csak 50 vagon-kilométer. Vagyis ha például 10 kilométer távolságra kell a terhet

szállítani, ezen az úton naponta ötször fordulhatunk, ha ugyanis a vontató mozdony állandóan üzemben tartható. Igen ám, de ha nincsenek külön terhelhető tartalékkocsik, a gépjármű összesen csak 5 órát lehet üzemben, mert a fel- és lerakodásra külön-külön félórát számítva, kénytelen a rakodási idő alatt szünetelni.

Ugyanazon munkateljesítmény végzésére tehát e csekélynek látszó hátrányért egy jármű helyett kettőt kell járatnunk, kétszeres személyzetet tartanunk, miáltal az üzemköltség legalább is 40–50%-kal emelkedik.

Ez okokból mond rendszerint csődöt a hadügyi célokra készült gépjárművekkel való erdei szállítás úgy, hogy akik megpróbálják, csalódottan térnek vissza más szállítási eszközökhöz.

Mindamellett is bukni engedni egy különben életre való eszmét ilyen könnyen kiküszöbölhető hátrányokért megint csak észszerűtlen.

Hogy az erdei szállítás igényeit megállapíthassuk, figyelembe veendők a következő körülmények:

1. A szállítás tárgyát képező anyagok szállítása rendszerint csak egy irányban történik, vissza a kocsik üresen térnek.

2. Terhet rendszerint csak lefelé szállítunk, a szállítandó anyagban tehát a szállítás kezdő és végpontja közötti magassági különbözethez arányuló helyzeti energia van felhalmozódva, melyet előnyünkre felhasználhatunk. Egyébként ezen energia felhasználása nem szokatlan az erdei szállításoknál, hiszen a csusztatás, usztatás és gördülő pályákon való szállítás ezen energia igénybevételével történik, tehát számolnunk kell vele a gépjárművekkel való szállításnál is.

3. A szállítandó anyag értéke térfogatához és súlyához arányítva kicsiny, miért is sok költséget elnyelő műutak kiépítésére a szállító eszközök kedvéért gondolni sem lehet, de meglevő utjaink is rendszerint gyengék, keskenyek, miért is az eszközöket kell az uthoz szabni s nem megfordítva.*)

*) Amit téves volna úgy értelmezni, hogy az utépités elhanyagolható. Mi legalább úgy értjük szerző szavait, hogy olcsóbb eszközökkel, de műszakilag helyesen épített jó utakon a gépkocsit kell olyképpen módosítani, hogy az ut idő előtti elomlása nélkül járhasson rajta.

4. A gépjárművekkel való szállítás szüksége rendszerint csak rövidebb távolságokon merülhet fel, mert 100 *km*-en felüli távolságokon az erdei termékek értéke már csak vasuton, vagy víziuton való szállítás költségeit bírja ki, miért is vonatunkat úgy kell berendezni, hogy állandóan üzemben tartva naponként többször fordulhasson.

5. Erdei szállításoknál a vonat terhelése és hossza csupán az ut viszonyaitól függ és pedig annak esésétől, teherbirásától, szélességétől, kanyarulataitól stb. miért is semmi sem köt bennünket az egykocsirendszerhez, hanem annyi kocsit kapcsolhatunk össze, amennyit az ut viszonyai megengednek.

Ha ezeket a körülményeket, melyek pedig majdnem minden erdei szállításra nézve fentállnak, figyelembe vesszük, a következő alapelvek szerint kell összeállítanunk gépjárművel vontatott vonatainkat.

Minthogy a terhet rendszerint csak egy irányban, lefelé kell vontatnunk, nincs szükségünk a hajtókerekek fokozott tapadására, tehát a gépjárművet magát nem terheljük, hanem úgy osztjuk el a gép súlyát a tengelyekre, hogy a hajtókerekek legfeljebb egy tonna súlyt hordjanak.

A kerekek nyomtávolsága, tekintettel a mi sokszor keskeny utjainkra, ne legyen szélesebb a rendes kocsinyomnál.

A vonatba kapcsolandó kocsik készüljenek legfeljebb három tonna terhelésre, legyenek egyszerűek, könnyűk és olcsók.

Erdei üzemhez nem valók golyós csapágyakkal, mázsás vas-tengelyekkel 2—3 *t* önsúlylyal bíró nehéz kocsik, miknek ára darabonként ötezer korona, hanem tökéletesen megfelel a közönséges *széles talpu* erdei létrás szekér is.

Sőt éppen csak ez felel meg nekünk, mert ezen szállíthatunk szálfát, rönköt, tűzifát, szenet, amit tetszik, a terheléséhez ért a paraszt s egy kocsi legfeljebb 400 koronába kerül.

Ezekből a kocsikból aztán terhelhetünk s a gépjármű után akaszthatunk annyit, amennyit a viszonyok megengednek, amiatt pedig, hogy a hosszabbra nyújtott vonat kitér a nyomból, ne fájjon a fejünk, mert az a találmány, mely az egymás után kötött kocsik egy nyomban maradását biztosítja, már megvan s ki van próbálva.

Természetes, hogy kocsijainkat az egy nyomban való járást biztosító szerkezettel, továbbá alkalmas kapcsolószerkezettel és fékkel kell felszereltetni, de okos dolog, ha emellett úgy készülnek, hogy azokba rudat tenni s azokat külön-külön igaerővel vontatni is lehessen, amire fel- és lerakodásnál, a vonatok egybeállításánál az anyagnak a rakodókon való közelítésénél stb. lehet nagy szükség.

Legkevesebb dolgunk a motor lóerejének kiszámításával van, mert ha a katonai vonatoknál sokkal nagyobb munkateljesítmény elvégzésére elegendő 45 HP erős motor, ez a modell a mi céljainknak is tökéletesen megfelelhet. Ennél erősebb motorok beépítése a gépjárművekbe teljesen fölösleges volna, sőt káros, mert az üzemköltség emelkednék, viszont — ha bár a karosszeria kisebb súlyu és méretű is — a motorikus erő kevesbitése sem czélszerű, mert nem árt ha a kívánt munkateljesítményen felül fölös erő áll rendelkezésünkre.

Éppen a benzinmotoroknak az az előnyös sajátossága, hogy egyrészt a súly, térfogat és üzemköltség, másrészt az erő egymásközi viszonya sokkal tágabb határok között mozoghat, mint minden más gépnél, s így lehetővé teszi azt, hogy erdészeti célokra is — habár az erő igénybevétele nem minden esetben azonos — egységes típus legyen alkalmazható.

Lényeges megoldandó feladat még a hajtókereknek czélszerű felszerelése is. Csakis erről lehet szó, mert a pótkocsik kerekei közönségesen használt vasabroncsokon futhatnak, míg a hajtókerek abroncsai az eddig legjobbnak bizonyult telegummiból készítendőek.

Hangsúlyoznom kell, hogy ez a megoldás még nem végleges. Számos jeles elme fárad azon, hogy a gummitat megfelelőbb, s olcsóbb anyaggal helyettesítse, sőt a hadügyminiszter igen jelentékeny pályadíjat tűzött ki olyan találmányra, amely a ható kerekektől kívánt tapadóképeség és rugékonyság megtartásával a kerékabroncsok tartósságát a megkívánt mértékben fokozni tudná. Eddigél ezek a kísérletek megfelelő eredményre nem vezettek, de hogy előbb-utóbb meg lesz oldva ez a feladat is, egészen biztosra vehető.

Egyébként a gépjárműveknek erdészeti szolgálatba állításánál ezen még el nem döntött kérdés miatt fennakadni igazán kár volna, mert hogy a most előadott összeállítású vonatok járatása

hajtókerekeknek telegummiabroncsokkal való felszerelése is mennyire helytálló, azt a későbbiekben fogom igazolni.

Vizsgáljuk ezek után meg, hogy így szerkesztett gépjárműveinkkel milyen eredményeket érhetünk el a gyakorlatban.

A gyakorlati eredményt legfőképp utunk esésviszonyai befolyásolják.

Ha ugyanis egyenletes esésű pályán kell mozognunk, tulajdonképpen vontató erőre alig van szükségünk, a terhelt vonatot egyszerűen a helyzeti energia felhasználásával bevezethetjük. Mótórunktól pedig csak annyi vontatóképesseget igényelünk, hogy az üres vonatot visszavontathassa.

A vontatóképesseg, mint fentebb is kifejtettem, a benzines gépjárműveknél nem az erő kérdése, hanem a hajtókerekek tapadásától függ.

Az is nyilvánvaló, hogy az utak kövezését a hajtókerekek lazítják meg inkább, mert míg a hajtókerekek a tapadás erejénél fogva az út kövezetére támaszkodva taszítják előre az egész terhet, addig a többi kerék csak gördül az uton s míg a hajtókerekek kiforgatni igyekeznek az út kövezetét, a többi kerék inkább csak hengerli azt.

Könnyen érthető tehát, hogy ha a fentiek értelmében hajtókerekeink a katonai teherautó (öt tonna terhelésével szemben csak egy tonna súlylyal nyomakodva végzik a káros kiforgató munkát), akkor 1:5 arányban lesz megkimélve az uttest. És nem is ez a főelőny, hanem az, hogy míg öt tonna terhelésű kerék kiforgató erejének egyetlen egy erdei utunk kövezése sem birna ellentállani, addig egy tonna terhelésű kerekeken a vonat jöhet-mehet, anélkül, hogy utjaink kövezetét egyáltalában meglazítaná; tehát ilyen vonatokkal gyengébben alapozott törvényhatósági, községi és erdei utakon is vontathatunk.

Igaz, hogy lehetnek olyan utszakaszaink is, hol elleneséseken, vagy rövidebb emelkedéseken át kell a terhet szállítani, de ez esetekben se gondoljunk arra, hogy a hajtókerekek tapadását a terhelés által fokozzuk, hanem vagy dupla kerekeket szerelünk fel a hajtótengelyekre, vagy ha ez nem volna elegendő rövid emelkedéseken át, egy, a mótór által hajtott dobra csavarodó drótkötél segítségével vontathatjuk fel vonatunkat szakaszonként, mely szer-

kezet egyébként a katonai motorvonatokon is megvan, bár erdei szállításoknál, hol utunk nehéz szakaszai ilyen vontatásra egyszerűsmindenkorra berendezhetők, inkább nyerhet megfelelő alkalmazást.

Ne feledjük azt sem, hogy amily arányban az uttest meg lesz kimélve, oly arányban kevesebb a hajtókerekék gummifogyasztása. Ez pedig lényeges tétel, mert maga a gyár elismeri, hogy reklamirozott gépeinél évenként 6000 K áru gummi megy tönkre, feltételezve egy év alatt 30.000 vagonkilométer munkateljesítményt, vagyis minden vagonkilométerre 0.2 K esne.

A mi esetünkben azonban az utat visszafelé üresen is meg kell tenni a vonatnak, tehát vagonkilométerenként 0.4 K gummikopás számítandó, mely szerint a legkisebb értékű faanyagnak, a tűzifának a szállításánál ürméterenként és kilométerenként 2 fillér gummikopás esik.

Ellenben az előadott terv szerint szerkesztett vonatok járatása mellett, a legrosszabb viszonyokat feltételezve, a gummikopás 50%-kal kevesebbre számítható, tehát $\ddot{u}rm^3$ -ként és kilométerenként 1 fillért takaríthatunk meg, mely megtakarítás már lehetővé teszi a telegummiabroncsok használatát is.

Lényeges eredményt biztosít az is, hogy a terhelés közönséges létráskocsikra történhetik.

Egy katonai vonathoz való pótkocsi 5000 K-ba kerül, s ezért a pénzért éppen 12 drb. létráskocsit szerezhetünk be, s így módunkban van, ha vonatunkat négy kocsival járatjuk, négyet a felterhelő s négyet a leterhelő állomáson tartani, hogy azok, míg a vonat utban van, fel és le terheltessenek.

Ezáltal elérhetjük, hogy vonatunk üzeme szünetnélküli, ami lényegesen csökkenti az üzemi költségeket.

Összegezve az elmondottakat, a teherautomobiloknak azon hátrányait, melyek miatt eddig erdei szállításoknál előnnyel alkalmazhatók nem voltak, hogy tudniillik az utakat elrontják, üzemük a gummifogyasztás és a munkaidő rossz kihasználása miatt költséges, a vonat helyes megszerkesztése által mind ki lehet küszöbölni.

Csemetekerti tapasztalatok.

Irtá: *Majerszky István*, m. kir. erdőmérnök.

Nem óhajtom a puskaport feltalálni, de azért nem felesleges egyes tapasztalatokat elmondani, melyek talán szaktársaim előtt nem újak, másokat viszont még nem ismernek s így azok közlése hasznukra válhatik.

Ezeket csak azért bocsátom előre, mert mi, magyar erdészek, irni nem nagyon szeretünk. Tapasztalatait mindenki megtartja magának, s azt, aki azokat leírja, sokan bizonyos gúnynyal fogadják s a tollforgatást még az előljárók egy része sem nézi jó szemmel.

Ha vizsgáljuk, mi tette nagygyá a német erdőgazdaságot, az okok közt az egyik legelőkelőbb helyet az foglalja el, hogy ott érdem, ha valaki gondolatait nyilvánosságra hozza, hogy ott nem mosolyognak a fiatal emberen sem, ha szakdolgozokról véleményt nyilvánít, hogy ott ugyszólván kötelességének érzi minden szakember, hogy a szakmáját érdeklő tapasztalatait és gondolatait közölje.

Igaz, hogy sok, kevésbbé értékes, vagy csak helyi jelentőségű anyagot is hordanak össze, de mindez tartalmaz olyat is, amit nem az egész világ tudott, illetőleg amit valaki csak az illető közleményből tudott meg.

S ekkor a közlemény már célját érte, valaki hasznát vette, az erdőgazdaság előbbre jutott.

Amit leirtam, az is tapasztalat, ha nem is csemetekerti.

Nem kell számszerűleg bizonyítani, hogy különösen a melegebb tájakon, ahol a tenyészeti idő hosszú, ahol tehát többféle növényzet is tud fejlődni, mint a magas északon, vagy zord hegységben, s ahol ennek fejlődése gyorsabb, bujább, mennyi pénzbe, munkába, fáradságba és gondba kerül a csemetekertek gyomtól való mentesítése.

Minden magára tartó csemetekerti erdőörnek az a büszkesége, ha a csemeték egyébként való szép fejlődése mellett csemetekertje tiszta, ha a sorok közt nincs egy szál gyom sem.

S mégis csodálatos, hogy éppen a csemetekertekben oly általánosan éppenséggel tenyésztik a mindenféle gyomot.

A mezőgazdaság már régen elhagyta az ugarolást, mi azonban fentartjuk és termelünk az ugaron gyommagvakat, melyet aztán nagy költséggel, fáradsággal se tudunk a csemeték közül kiirtani. Ami természetes is.

Hiába kaszáljuk az ugart, mindig van már érett mag, s mindig van olyan gyomnövény, melynek magja lekaszáva is megérik s mindig bent maradnak a földben a gyökerek, melyek majdnem minden gyomnövélynél elpusztíthatatlan sarjadzási képességgel rendelkeznek.

Sőt nemcsak a gyökerek, hanem sok gyomnövény szára, levele is, ha földbe kerül, pl. alászántás után, kisarjad.

Az ugarolás célja volna a föld pihentetése. Csakhogy kérdés, hogy földünk az ugarolás által, amint azt ma végzik, pihen-e? Aligha, mert éppen az ugarolás által engedünk időt a gyomoknak a megerősödére és elszaporodásra, hogy aztán, ha a területét bevetjük vagy beiskolázzuk, a gyomokkal ne bírjunk, eltekintve attól, hogy a gyomok által megzsarolt, ha nem is kizsarolt földben a csemeték sem fejlődnek kellőképen.

Az Erdészeti Lapok 1914. évi XV. füzetében a komposzt-trágya készítése van abból a szempontból tárgyalva, hogyan kell a gyommagvakat előlni. Gondos kezelés, hosszú idő és maró mész kell hogy a komposzttal aztán ne a gyommagvak millióit szórjuk el a csemeték közé és mégis bármily jó érett legyen is a komposzt, nyomában nagy a gázosodás. Hát még az ugar után!

De nemcsak az ugarterület maga lesz a vetés után is nagyon gázos, hanem a sok pehelyszerű és piczi magot minden kis fuvallat széthordja az egész csemetekertben, s az egész csemetekertet alig lehet tisztán tartani.

Ahol erre a kellemetlen igazságra rájöttek, még a csemetekertek környékén is irtják a gázt, hogy magvai a kertbe ne kerülhessenek, nem hogy ugart hagynának.

Azt mondják: gyakori szántás vagy felázás által elejét lehet venni a be nem vetett terület elgázosodásának. Hát hiszen ez az. Csakhogy ez nem ugarolás.

S valószínű, hogy a hiba ebben is rejlik, hogy a föld pihentetésének ugarolás nevet adtunk, mert az ugar fogalma maga azt fejezi ki, hogy a terület emberi beavatkozástól menten pihen, vagyis

az gázos terület. Mig ha folyton ássuk, folyton szántjuk, a föld pihen ugyan, de nem ugar.

Mit csinál a mezőgazda? O is pihentet aratástól tavaszig, de a tarlót rögtön buktatja, hogy ne gázosodjék, egy-két hét múlva szánt, hogy az odáig kikelt gyomot aláfordítsa és szánt minél gyakrabban, csak hogy földjét a gázosodástól megmentse.

Rájött arra, hogy a gáz és gyom nem használ földje termékenységének, hanem azt kizsarolja és terméketlenné teszi.

Elvadult, elgázosodott terület feltörés után kisebb termést ad, amit azelőtt úgy okoltak meg, hogy a terület nyers, azt át kell előbb munkálni. Pedig dehogy. A kisebb termés onnan van, hogy a buján nőtt gáz a talaj felső rétegét kiélte, s most folytonos szántás, keverés által előbb az alsóbb rétegeket kell felszínre hozni s ugyan-csak a folytonos keverés, porhanyítás által a levegő és a víz számára hozzáférhetővé tenni, hogy az ezek behatása következtében létre jövő vegytani folyamatok az elvesztett termékenységet újra előteremtsék.

Az erdőgazdaságból vett példával is lehet a tétel helyességét bizonyítani. Letarolt erdőknek az erdő lehulló lombja által éveken át trágyázott talaja azért oly termékeny, azért veri fel magát rajta oly roppant buján a mindenféle gáz, mert az csakugyan pihent. Ugyanis mig az erdő állt, az árnyék miatt nem volt, ami a talajt zsarolja, mert a fatenyészet maga tudvalevően kis mértékben veszi igénybe a talaj ásványi tápanyagait. De hogy az a sok-sok gyom-mag ott volt a talajban, ha nem is tudjuk, hogyan került oda, bizonyítja a roppant gyors elgázosodás.

S ha aztán az ilyen vágásterület csak évek múlva lesz hasznosítva, a remélt nagy termékenység már oda van.

Szóval: nem kell ugarolni a szó közönséges értelmében, mert az árt, ahelyett, hogy használna.

Egyetlen érvet lehetne az ugarolás mellett felhozni. Ismeretes hogy a mezőgazdasági növények legnagyobb részét csak váltógazdaságilag lehet sikerrel tenyészteni. Aki hosszabb ideig kezelt csemetekertet, ugyanezt tapasztalhatta a fásnövények csemetéinél is, hiszen magáról a régi idő óta rendszeresen használt erdőről is be van már bizonyítva, hogy több forduló után ugyanazon fanem már nem nő oly jól mint előbb. S ezt tudva, lehetne az ugar mellett érvelni olyan csemetekertben, hol mindig ugyanazon

csemetét tenyésztjük, hogy t. i. a talaj az ugarolás ideje alatt azon anyagokat pótolja, melyeket a kiszedett csemeték belőle elvontak. Csakhogy ilyenkor is pihentessünk a talaj folytonos forgatása közben, nehogy elgazosodjék.

A csemetekertek gondozásánál lényeges költséget okoz az utak tisztántartása. Gyomosodó csemetekertben ez sok munkát, sok költséget emészt.

Nagy csemetekertekben s a mai mindig rosszabbodó munkásviszonyok mellett, amikor a csemetéket magukat is alig tudjuk gyomtól tisztán tartani és kellőképen megkapálni, ápolni, az utak tisztántartása kétszeresen nehéz.

Másrészt viszont az is igaz, hogy ha az utak el vannak gyomosodva, a szép, tisztán tartott és ápolt csemeteágyak szinte eltűnnek.

Igy aztán az ember a gyomnak a nehéz munkásviszonyok mellett hol a csemetesorok közt, hol az utakon kénytelen engedményt tenni s ahelyett, hogy öröme telnék, mikor csemetekertjébe lép, bosszuság fogja el.

Igyekeztem valami módot találni, hogy az utak elgyomosodásának elejét vegyem. A csemetekert friss telepítés volt, s roppantul gazosodott. Az összes utakat felporhanyítottam és bevetettem nemes fűmagkeverékkel. Mikor a fű elég nagyra nőtt, lekaszáltattam és kitűnő szénát termeltem belőle.

Ezáltal elértem, hogy az utak tisztántartása aránytalanul kevesebbe került, mert egy ember többet kaszál egy nap, mint amennyit 20—25 kigyomlál.

S míg az utak tisztításával régebben sohasem tudtunk elkészülni, mert még nem értünk a kert egyik végére, a másikon már újra kellett kezdeni a gyomlálást, addig a kaszálás sokkal hosszabb időközökben történhetik. Attól sem kell félni, hogy a fűféle magja majd behatol az ágyásokba s szaporítja a gyomlálni valót. Először is az ilyen nemes fűvek magja, mint a gabonaféle, egyszerre érik, tehát nem szükséges megérni hagyni. Aztán meg ezek nem türik a folytonos piszkálgatást, gyomlálást, mint a gyomnövények, tehát az ágyásokban meg sem telepedhetnek.

A gyomnövények a nemes fűvek közül azonnal és teljesen kipusztultak.

A csemetekert az ő zöld pázsitutaival nagyon jól fest s az az előnye is meg van, hogy az utak nem áznak úgy fel, és tavasszal és ősszel, amikor a nedves puha talajon csemetét szállító szekerek járnak a kertet, azok a gyepes utakat nem vágják annyira fel, mintha a gyep nem volna rajtuk.

Akinek az utak tisztántartásának ez a módja még sem tetszik, annak ajánlok egy másikat. Ez ugyan nem hajt közvetlen hasznot, mint a fűvel való bevetés; első foganatosítása kissé nagyobb költséggel is jár, de hathatós. Az a baj, hogy nem mindenütt vihető keresztül, hanem csak oly vidéken, hol a meglehetősen elterjedt nyersolajmótorokból van a közelben.

Az ilyen nyersolajmótoros telepeken az ugynevezett fáradt olaj sokszor csak teher a telepre s így csak örülnek, ha olcsó áron tuladhatnak rajta. Az ilyen olajjal megöntözött utakon aztán nem nő több gyom. A költség bőven megtérül a megtakarított napszámokban.

Van más szer is, melylyel ugyanazt az eredményt el lehet érni, de az olaj a legjobb, mert az elzárja a föld pórusait, a föld nem tud „lélegzeni“ s a gyommagvak nem kelnek ki. Az eső, mivel az olaj könnyebb a viznél, nem mossa alá, hatása tehát tartós. Még az az előnye is van, hogy az utak nem áznak oly könnyen fel.

Más ilyen szer volna a carbolineum. Elég olcsó, ez is elől minden növényzetet, de hatása nem oly tartós, — hogy rossz szagáról ne is szóljak.

Ahol pedig még ez sem megfelelő megoldás, oda ajánlom a közönséges sóoldatot.

Ismeretes a tengerpart azon sajátsága, hogy ameddig a felcsapódó hullámok érik, addig semmiféle növényzet nem nő. Ugyanezt alkalmazhatjuk a csemetekertek utain, ha nem is valóságos tengerhabbal. Felsőbb engedélylyel ipari sóat használva, nem is olyan drága a dolog. Egy kilóval 1—2 folyóméter utat megöntözhethetünk, ami körülbelül 10—12 fillérbe kerül. Csak az a hátránya, hogy évenként ismétlendő, mert az eső a sóat bemossa a talaj mélyebb rétegeibe. De ha költségben nem is takarítanánk meg sokat, a drága munkaerőben annál többet.

A sólével való megöntözés csak akkor történjék, ha utaink már kigazosodtak, mivel így a növényzetet biztosabban előljük, mintha kora tavasszal a puszta földre öntözzük a sóoldatot, mivel a még pihenő magnak burkán a sólé nehezen hatol át.

Aztán meg kora tavasszal még sok is az eső, mely a sót lemossa a talajba s így a tönkre nem ment magvak kikelhetnének.

Sokszor, különösen lombfacsemeték, illetőleg nagyobb suhángok termesztésénél szükséges a csemeték felnyesése, hogy növésük szálasabb és hosszúságban gyorsabb is legyen.

Ezen munka idejére nézve, vagyis hogy az év mely szakában végzendő legczélszerűbben, nincs a szakemberek közt megállapodás. Ki-ki akkor végzi, mikor reá ér. Pedig hát az időpont nem közömbös.

A növény ugyanis azokat az oldalágakat, melyeket mi lenyesünk, nem hiába fejleszti. Szükséges szervek azok, s ha megfosztjuk tőle a növényt, fejlődésében szenved. Kisérjük csak figyelemmel, mikor keletkezik a legtöbb oldalág. Tavasszal, vagyis mikor a növénynek vastagsági növekedése a legnagyobb. Mert az ismeretes, hogy az évgyűrűben a tavaszi pászta néha sokszorosan szélesebb, mint az őszi pászta.

S ezért, ha a felnyesést tavasszal végezzük, vagy jobban mondva a tavaszi pászta fejlődésének ideje alatt, megfosztván a fácskát a fokozott növekedéshez szükséges fokozottabb mennyiségű szervtől, a vastagsági növekvés nem lesz kielégítő. A hosszúsági növekvés is szenved, de nem olyan nagyon. Ebből következik, hogy a növekvésnek junius vége felé bekövetkező stagnálásáig ne nyessünk. Ezen a növekvésben beálló pihenő fanemenként csekély eltérést mutat és 2—3 hétre terjed, hogy utána a növekvés ujult erővel folytatódjék, mely azonban ezentul már inkább hosszanti. Ez tehát az idő a felnyesésre, ekkor hajtathatjuk fácskánkat felfelé, anélkül, hogy az amugy is megcsappant vastagsági növekvést az oldalágak levágásával hátráltatnánk.

Vannak olyan szerencsés erdészek is, akiknél a fiatalosok felnyesése pénzügyileg is kifizeti magát. A fenti tapasztalatnak ezek a szaktársak is hasznát vehetik.

A csemetekertben általánosan alkalmazott fogás, hogy a gyorsabb csirázás és szebb növekvés elérésére a magot meszes vízben

áztatjuk. En is gyakoroltam és kísérleteztem vele. Olyan szembe-tűnő eredményt azonban egyetlen fanemnél sem tapasztaltam a meszes vízben való áztatás után, mint a mindinkább s méltán tért hódító amerikai körisnél.

Ugyanazon ágyás egyik sorában áztatott mag volt, a másik sorában nem áztatott, s az áztatott magból kelt csemeték annyira szebbek és erősebbek voltak a nem áztatott magból nőtteknél, hogy még három éves korukban is, aki csak bejött a kertbe, csodálkozva kérdezte az eltérés okát.

Mindnyájunk előtt ismeretes, hogy az őszi vetés jobb, mint a tavaszi.*) A mezőgazdaságban is az ősziek becsesebbek, mint ugyanazon gabonanemből a tavasziak.

Van neki azonban sok hátránya is, pl. hogy az őszi vetés felfagy, hogy tönkretelhetik az egerek, hogy elrothad. Ezek miatt aztán a csemetekerti magvakat tavasszal szoktuk vetni.

Hogy azonban az őszi vetés előnyeitől el ne essünk, s hogy magvaink a fenti veszélyeknek mégse legyenek kitéve, legegyszerűbb azokat ládában nedves homok között rétegenként átteleltetni, a ládát olyan helyen földbe ásva, ahol egér nem fér hozzá.

Az így a vetésre előkészített mag gyorsabban, egyenletesebben kél, mint a tavaszi vetés és az április végén fellépni szokott kései fagyok alkalmával már nem fagy el tisztára, mint a tavaszi vetésből éppen kibujt csiranövények.

Felfagyásról lévén szó, megemlítek még valamit. Sokan a gyom és gaz iránti haragjukban még ősszel is gyomlálnak, kapálnak. Hát hiszen ez abból a szempontból, hogy a csemetekert tiszta, gyommentes legyen, helyes, azonban a későbbi gyomlálásnak megvan aztán az a következménye, hogy a zsenge csemeték felfagynak. Ez ellen úgy szoktunk védekezni, hogy a csemetesorokat lombbal, vagy egyébbel szórjuk meg.

*) Ezt teljesen általánosítani nem lehet. Így pl. a luczfenyőmag őszi vetése a besztercebányai kerületben *Tomcsányi* Gyula akkori erdőgazgató által több mint két évtized előtt eszközölt kísérletek szerint eredménytelen. Szerző állítása leginkább a lombfamagvakra vonatkozik, amelyekkel főként foglalkozott. A fenyőfélék közül a jegenyefenyőt czélszerűbb ősszel vetni, a havasifenyőmagot pedig jó akként ládákban raktározni, amint azt szerző a továbbiakban más magvakra is ajánlja.

Pedig ennél sokkal egyszerűbb és olcsóbb, ha a csemetekertet szeptembertől már nem gyomláljuk. Megüllepedett talaj nem fagy fel.

Augusztus után már a gyomnövények sem nőnek akkorára, hogy a csemetéknek árthatnának és főleg nem teremnek magot. A talaj megülleszik, s a rajta nőtt növényzet megvédi a felfagyástól.

Természetesen melegebb vidéken később, hidegebb vidéken korábban hagyható abba a gyomlálás.

Ősszel a csemetekert szépsége ugyan szenved, de ez előtt bátran szemet hunyhatunk.

Napikérdések.

A faárak. — A nyári döntések. — Minden talpalatnyi földet hasznosítani kell.

Már a háborút megelőző két év alatt azt a sajátságos tapasztalatot szereztük, hogy az üzleti pangás ellenére a fűrész-áru ára nem szállt alá, hanem ellenkezőleg időről-időre puhafakarteljeink áremeléséről hallottunk. Ennek a magában véve természetellenes jelenségnek meg volt az a jó hatása, hogy a felhalmozott nagy készletek értékcsökkenését mintegy mesterségesen megakadályozta és ezzel számos fakereskedelmi cég bukásának elejét vette. Ennyiben és eddig a határig a kartellek jó hatását el kellett ismerni, minden további árfelcsigázás már a fogyasztók határozott kárára volt. Csodálatosképen a háboru tartama alatt is ugyancsak áremelésekkel találkozunk és pedig nem jelentéktelenekkel, hanem éppenséggel meglepőekkel. A fa kivitele be van tiltva, építkezés úgy a vidéken, mint a városokban alig van, az asztalosműhelyekben pihen a gyalu, s a fakartelek mégis sohasem ismert, szédítő mértékben emelték a metszett anyag árát.

Az erdélyi kartel jár ebben a tekintetben elől, a felsőmagyarországi esetről-esetre hűségesen követi. Az egy hüvelyk vastag, 8—12 hüvelyk széles erdélyi osztályozatlan luczfenyődeszka ára volt 1908-ban köblábanként 168 fillér (m^3 -ként 53·25 K), 1909-ben 180 fillér (57 K), 1910-ben 190 fillér (60·2 K), 1911. és 1912-ben 210 fillér (66·5 K), 1914-ben 240 fillér (76 K), 1915. febr. 15. óta

300 fillér (95 K). A 12 mm ($1\frac{1}{2}$ hüvelyk) vastagságu 30 cm széles osztályozatlan luczfenyődeszka köbméterének árjegyzése ma 110 K!

A silányabb minőségekben arányos volt az áremelés. Fenti méretekben a másodrendű luczfenyődeszka (erdélyi) volt köblábanként 1908-ban 148 fillér (m^3 -e 46·9 K), 1909-ben 160 fillér (50·7 K), 1910-ben 170 fillér (53·9 K), 1911—1912-ben 180 fillér (57 K), 1914-ben 200 fillér (63·4 K), 1915-ben 250 fillér (79·2 K).

Az 1908—1912-ig terjedő időszakban bekövetkezett áremelés egyrészt az annexiós válság dacára jó üzleti viszonyokban és a termelési költségek kétségtelen emelkedésében elfogadható magyarázatot talál s nem is volt ugrásszerű. Az 1912. év közepe óta azonban az árak emelése, különösen a gyengébb minőségekre vonatkozóan, a kereslettel és a készletekkel arányban nem volt s a természetes árhanyatlás megakadályozását célozta. Nem is lehetett ezt a felemelt árat mindig megvalósítani s egyes megingott czégek termelése en bloc a nagyban való eladás által indokolt mértéknél is jóval alacsonyabb árakon mentek át uj, tőkeerős tulajdonosok kezébe. Egészben véve azonban az árak leromlását, a nagy készletek elértéktelenedését sikerült megakadályozni s ennek közgazdasági jelentőségét kicsinyelni nem akarjuk; ellenben a pangás ideje alatt az árak további emelését legfeljebb az időközi kamatveszteség s az újabb termelésű anyag termelési költségtöbblete erejéig mondhatjuk reálisnak.

Ebben az állapotban szakadt reánk a háború. Ennek a fakeskedelemre való kihatásáról elmélkedve, az Erdészeti Lapok múlt évi november 1-én megjelent füzetében úgy véltük, hogy a háború végével a megcsökkent újabb termelés és a feléledő nagy szükséglet miatt a faárak lényeges emelkedésével számolhatunk. Hogy ellenben az a fűrészáru, amelynek köbmétere már 55—80 K árat ért el, már a háború folyamán további ugrásszerű áremelkedéssel 65—95 K-ra, sőt ennél is magasabb értékre szökjék fel, arra számítani nem lehetett, s ez nem is egyéb, mint a bekövetkező jobb viszonyok — nagyobb kereslet és kisebb készletek — előlegezett számbevétele, amely a jobb minőségű választékokra vonatkozóan reális értékkel egyelőre egyáltalán nem bír, mert azok ma alig értékesíthetők; a gyengébb minőségű választékoknál pedig ugyyszólván kizárólag a hadseregnek váratlanul nagy szükségletét

drágítja meg, s alappal, ha a tavalyi árak alacsonyok lettek volna, annyiban bírna, hogy ez a szükséglet (barakkok építése stb.) a silányabb minőségű anyagkészleteket szemlátomást megritkította, az új termelés pedig a Tisza felső szakaszának vízkörnyékén teljesen megakadt, s az ország többi részeiben is a fának az erdőből való kiszállítása, a fuvarerő megfogyása és a februárig ugyyszólván hómentes tél miatt késedelmes és hiányos. A munka- és fuvarbérek emelkedése, amelylyel a kartel az áremelést főként indokolja s amely csak az új termelést terheli, nem okolhatja meg a készárúnak oly nagymérvű drágítását.

Míg tehát az új termelésű anyagnak s általában a fának a háboru után való áremelkedésével számolni kellett, addig a faáraknak ily óriási, váratlan felemelése ma lényegileg a hadseregszállítások üzleti kihasználására irányul.

Keresve azokat a következtetéseket, amelyek a készáru árának emeléséből az erdőbirtokosokra nézve levonhatók, azok mások nem lehetnek, mint hogy azoknak semmi okuk sem lehet ma akár öntermelte fűrészárújukat (ilyen ugyan kevés van), akár termelt állapotban levő vagy tövön álló fatermésüket a háboru miatt nyomott árakon eladni. Ahol a hadműveletek közelsége az erdőgazdaságot, a termelést lehetetlenné vagy bizonytalanná teszi, ott egyáltalában nem lehet, vagy ha olcsó ajánlatok történnek, nem kell egyelőre eladni az erdőt vagy terményeit, az ország többi, hála a Gondviselésnek, *tulnyomó* részében ellenben általában semmi ok sincs kényszereladásokra, hanem a fát csak oly áron kell eladni, amely a készáru értékéből reális alapon leszármaztatható. Ha a fakartel már felcsigázta az árakat, semmi értelme sem volna, hogy annak pénzügyi eredményét még azzal fokozzuk, hogy míg ő terményeit drágítja, addig a nyers anyagot az eddiginél is olcsóbban adjuk.

A fenti helyzetképben egyuttal befoglaltatik a felelet arra a kérdésre, hogy a nyári döntést mily mértékben eszközöljük? Ott, ahol a termelést a viszonyok megengedik, az a rendelkezésre álló munkaerő teljes kihasználásával felveendő, mert a fára a háboru után nagy szükség lesz még abban az esetben is, ha pl. az építkezések nálunk nem indulnának meg a kívánt gyorsasággal. Oroszország, Lengyelország, Galiczia, Keletporoszország, a Vogesek fa-

termésének időleges hiánya éreztetni fogja hatását az európai s különösen a német fapiaczon.

Jó áron lesz a luczfenyő kérge is értékesíthető, azt tehát mindenütt termeltessük és bocsássuk áruba. A fenyőcser ára a termelési állomásokon ma 13 K q -ként. A külföldi cserzőanyagok hiánya miatt a tölgycserkéreg ára is emelkedik. Ha a kéreg jó értékesítését biztosítottuk, czélszerű tölgyсарjerdőkben a folyó évben két évi vágásterületet, esetleg többet is kitermelteni. A kéreg jó értékesítésének lehetőségét továbbá fel kellene használni arra, hogy szálerdők fiatalosaiban előforduló kővér tuskóсарjakat, amelyek a magról kelt csemetést elnyomják, minél nagyobb területen termeltessük és hántassuk.

*

Az élelmiszerek behozatalától elzárt országunkban a folyó év tavaszán az legyen a jelszó, hogy egy talpalatnyi területet sem szabad hasznosítás nélkül hagyni! Ugar ne maradjon, be kell vetni minden arra való területet. Ebből a törekvésből ki kell vennie részét az erdészetnek is és serkentőleg, oktatólag kell hatni, jó példával előljárni az erdős hegyvidéken, ahol mezőgazdasági szakértő kevés van.

Figyelemre való az az eszme, amelyet Róth Gyula m. kir. főerdőmérnök vetett fel az Erdészeti Lapok szerkesztőségéhez intézett következő megszívlelésre méltó sorokban:

„Közismert dolog, hogy a zöldségfélék jó része külföldről jön hazánkba, Olaszország, a Balkán-államok nagy mennyiséget küldenek, sőt legutóbb némi csodálkozással tudhattuk meg a fővárosi zöldségtermelő telep igazgatójának nyilatkozatából, hogy savanyítani való káposztát Hollandiából hozatunk“.

„A háboru előre nem látható bonyodalmai könnyen okozhatják azt is, hogy ezek az országok bezárulnak előttünk és kizárólag önmagunkra leszünk utalva, sőt Osztrák- és Németország számára is nekünk kell termelnünk. Ennek következtében már előre kell intézkednünk aziránt, hogy minden alkalmas és rendelkezésre álló helyet kihasználjunk.“

„Ezért nagyon helyénvalónak találnám, ha a kincstári és állami erdőhivatalok és a nagy magánuradalmak nagy kiter-

jedésű csemetekertjeik egy részét a folyó évre erre a czélra használnák fel és tavasszal a nélkülözhető, mennél nagyobb területeket zöldségekkel vetnék be.

„A csemetekertek erre nagyon alkalmasak, mert gondosan mivelt talajuk van, rendesen öntözésre is vannak berendezve, be vannak kerítve, utakkal behálózva, felügyelet alatt állanak, könnyen hozzáférhetők, szóval megvan minden kellékük, ami a zöldségtermeléshez szükséges.”

„A megfelelő és szakértő gondozásban sem lesz hiányuk, mert erdőtisztjeink és erdőőreink is jóformán mind jártassággal birnak a zöldségtermelés körül, hiszen a külső szolgálatban állók körülbelül mind foglalkoznak avval.”

„Hogy egy esztendőnek csemetetermelése emiatt kiesik vagy legalább lényegesen csökkenni fog, az avval a ténynyel szemben, hogy három, háboruban álló ország létfeltételeit ezen az uton lényegesen megkönnyítjük, számot egyáltalán nem tehet.”

De nemcsak a csemetekertekben, hanem az illetményföldeken és bérbeadott földeken is szorgalmaznunk kell, szükség esetén pedig ki kell erőszakolnunk a többtermelést. Nem vagyunk barátai a vágások mezőgazdasági elő- és közteshasználattal való felujításának, amely már sok helyen vezetett a talaj kizsárolásához (eleinte jól növény, a kapálás elmaradása után megrekedő tölgyfiatalosok!), vagy a hegyvidéken sok szép vegyes erdő helyén létesített tiszta luczfenyveseket. A mai viszonyok között azonban ott, ahol a vágások ily használata szokásos, a felujításnak egy évvel való elodázása s minél több vágásterületnek burgonya, kukoricza és gabonafélékkel való bevetése indokolt. Nagy és mezőgazdasági időleges használatra alkalmas tarvágások és parlagterületek ilyenmő megművelésére a hadifoglyok munkába állítása is ajánlatos lenne.

A fődolog azonban, hogy a helyzet komolyságához mérten kitartással, hozzáértéssel, szervezőképességgel és agilitással fogjunk hozzá ahhoz, hogy a megcsappant munkaerő ellenére tényleg ne maradjon műveletlen föld hazánk területén!

FAKERESKEDELEM.

A fakereskedelem helyzete.

Az év vége óta a fakereskedelem helyzetében csak annyiban állott be változás, hogy a hadsereg szükséglete folytán az alacsonyabb rendű és barakképítési célokra szolgáló áruból nagyobb mennyiségek keltek el. Ez az áru hosszú időn át nyomasztólag hatott a piaci helyzetre, mert a háboru kitörése előtt ez árura vevő alig akadt. Most már keresett cikké vált, melyben nemsokára hiány is fog beállni, mert az új termelés a nehéz kifuvározási viszonyok, a munkáshiány folytán a rendeshez képest csak jelentéktelen.

A mezőgazdaság szükséglete minimális úgy hogy, a vidéki fakereskedelem készletei teljesen elegendők ezen szükséglet ellátására. A kivitel is megszűnt, csak Németország felé lehet kisebb famennyiségeket exportálni. Daczára annak, hogy úgy a mezőgazdaság, mint az ipar faszükséglete csekély, a fatermelők érdekvéviselői a faárak jelentékeny, 15—25%-os felemelését határozták el, melyet azonnali érvénynyel már életbe léptettek. A fatermelők az árak felemelésének szükséges voltát a jelentékenyen megdrágult termelési és megélhetési viszonyokkal indokolják.

A fakereskedelem körében aggályok támadtak, vajjon lehetséges lesz-e az árfelemelést a vevőkre áthárítani, mert már az eddigi pár koronás áremelések keresztülvitele is nagy nehézségekkel és kellemetlenségekkel jár, mert a kereskedő viseli az árfelemelés egész ódiumát. Azok a kereskedők pedig, akiknek nagyobb készletei vannak, az árfelemelést nem kifogásolják, mert készletük értéke jelentékenyen emelkedett. Remélik, hogy a jelenlegi árfelemelés, mely a normális fenyőfaanyag árát köbméterenként 90—100 K-ra emeli, jó időre nyugalmat fog hozni a kartelek árpolitikájába, mert a fenyőfának ma már oly magas az ára, mint még 10 évvel ezelőtt senki sem merte volna hinni. Természetes, hogy ennek az árfelemelésnek az erdőbirtokosok is fogják hasznát látni, mert a termelők jobb árakat fognak fizetni.

Az erdélyi faanyag kartelára a következő:

Osztályozatlan luczfenyő	Pengehulló luczfenyő	II. oszt. lucz-fenyő	III. oszt. lucz-fenyő	Wieni osztályozatlan jegenyefenyő	Magy. osztályozatlan jegenyefenyő	III. oszt. jegenyefenyő	IV. oszt.	
$\frac{2}{4}''6-12''$ méretben								
330	290	280	230	266	200	190	176	fillér
$\frac{3}{4}''7-12''$ méretben								
314	274	264	214	250	190	180	166	fillér
$\frac{4}{4}''8-12''$ méretben								
300	260	250	200	236	180	170	156	fillér
$\frac{5}{4}''8-12''$ méretben								
310	270	260	210	236	180	170	156	fillér

köblábanként budapesti paritással.

Az árfelemlés mérve ezeknél a cikkekknél a legnagyobb.

A keskenyáru árát a kartel a következőképen állapította meg:

Vastagság	Szélesség	Osztályozatlan luczfenyő	Pengehulló luczfenyő	II. oszt. lucz-fenyő	III. oszt. lucz-fenyő	Magyar jegenyefenyő	III. oszt. jegenyefenyő	IV. oszt.	
$\frac{2}{3}''$	3''	—	—	—	125	120	125	120	fillér
	4''	200	180	140	135	135	135	130	"
	5''	220	200	160	145	145	145	140	"
$\frac{3}{4}''$	4''	230	210	200	170	170	160	150	"
	5''	240	220	210	170	170	160	150	"
	6''	240	220	210	170	170	160	150	"
$\frac{4}{4}''$	4''	230	210	200	160	160	150	140	"
	5''	240	220	210	160	160	150	140	"
	6''	250	230	220	160	160	150	140	"
$\frac{5}{4}''\frac{8}{4}''$	7''	250	230	220	160	160	150	140	"
	4''	—	—	210	170	160	—	—	"
	5''	250	230	220	170	160	150	140	"
	6''	260	240	230	170	160	150	140	"
	7''	260	240	230	170	160	150	140	"

köblábanként

Gyalult anyag; Gyalulásért 20 f köblábanként.

Zárléczek ára:

12'—6 m-ig 50/50—100/100 mm-ig	160 fillér
és azon felül	164 "
21'—8 m-ig 50/50—100/100 mm-ig	170 "
és azon felül	174 "
II. osztályu 12'—6 m	140 "
21'—8 m	150 "

Léc:

12'—6 m $\frac{2}{4}''$, $\frac{3}{4}''$, $\frac{4}{4}''$, $\frac{5}{4}''$, $\frac{6}{4}''$ 150 fillér

Rövid anyag: $\frac{2}{4}''$

3—7' 3—5''	110 fillér	3—5' 6—12''	140 fillér
8—11' 3—5''	130 "	6—8' 6—12''	160 "
		9—11' 6—12''	170 "

$\frac{3}{4}''$

3—7' 4'—6''	120 fillér	3—5' 7—12''	130 fillér
8—11' 4'—6''	140 "	6—8' 7—12''	150 "
		9—11' 7—12''	160 "

$\frac{4}{4}$ — $\frac{8}{4}''$

3—7' 4—7''	120 fillér	3—5' 8—12''	120 fillér
8—11' 4—7''	140 "	6—8' 8—12''	140 "
		9—11' 8—12''	150 "

Rövid lécz: $\frac{2}{4}''$, $\frac{3}{4}''$, $\frac{4}{4}''$

3'/70 4'/80 5'/90 6—8'/100 9—11'/126 fillér.

Rövid zárléc: 8'/130 9—11'/140 fillér.

Sulyáru: $\frac{2}{4}''$ 650 korona, $\frac{3}{4}''$ 600, $\frac{4}{4}''$ és feljebb 550 korona 10.000 kg-ként.

Az árak köblábanként, Budapest-Józsefváros paritással értendők.

A felsőmagyarországi faragottfa árai a következők:

$\frac{4}{4}''$ és feljebb	12'—6 m	120 fillér
	21'—8 m	130 "
	27'—10 m	140 "
	33' feljebb	150 "

ab vagon feladóállomás- és fuvardijmegtérítéssel a ma érvényben levő fuvardijtételek mellett *Kassa* állomásig.

Ennek megfelelően ab vaggon feladóállomás és fuvardíjmegterítéssel Budapest-Józsefváros állomásig az árak a következőkben állapíttatnak meg:

$\frac{4}{4}''$ és feljebb	12'—6 m	137 fillér
	21'—8 m	147 „
	27'—10 m	157 „
	33' feljebb	167 „

A *Carpathia* felsőmagyarországi fatermelők kartelje is új árjegyzést készít elő, hogy a felsőmagyarországi fenyőfa árát az erdélyi áru árával összhangba hozza. A $\frac{4}{4}''$ vastag, 8—12'' széles osztályozatlan luczfenyőanyag ára 230 fillér, az osztályozatlan jegenyefenyőé 176 fillér, a lécz ára 150 fillér, a fűrészelt fa ára legalább 56 korona, a csaposgerenda ára 33 korona 50 fillér lesz köblábanként, mely ár jóval magasabb a régi áraknál. A léczek ára nem változott, mert e cikkben alig van fogyasztás, míg a készletek elég nagyok.

Keménytában, egyes hadicélokra szolgáló cikkeket kivéve, alig van forgalom. Csak kőris, szil- és diófa iránt mutatkozik nagy kereslet, igen magas árak mellett, itt azonban már áruhiányról van szó, mert a készletek nagy részét németországi czégek már régen lekötötték. Új termelésre alkalmas erdők jó áron kelnek el, így a *kőrösi vagyonsközség kőrissaeladása* is a kőrisha iránt mutató nagy kereslet jegyében folyt le, amennyiben az amugy is magas becsárakat jelentékenyen túlfizették. Két erdőrészt a Fakereskedelmi r.-t. zágrábi fiókja, egy erdőrészt a budapesti Spitz Márk cég vett meg.

A *giurgjeváci vagyonsközség kőrissaeladása* is az erdőbirtokos szempontjából igen kedvező módon folyt le.

Tüzifában a forgalmi zavarok folytán nagy a hiány; faszén iránt nagy a kereslet, emelkedő árak mellett.

Daczára a háborús viszonyoknak, még néhány új fakereskedelmi vállalat is létesült

Kolozsvári erdőipar r.-t. céggel 200.000 K alaptőkével új r.-t. alakult. Az igazgatóság tagjai: gróf Lázár István, Urmánczy János, Bocsánai László, Hirsch Adolf, Tischler Mór.

Az alsóvesztényi botgyár *gróf Matuschka-féle magyar botgyárak r.-t.* céggel részvénytársasággá alakult át.

Fr. L.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

FELHIVÁS.

Az 1915. év tavaszán erdészeti államvizsgát tenni szándékozók felhivatnak, hogy kérvényüket az ehhez szükséges engedély iránt a m. kir. földmívelésügyi minisztérium erdészeti főosztályának czimére (Budapest, V., Zoltán-utca 16. szám) legkésőbb folyó évi márczius hó végéig bérmentve küldjék be.

Budapest, 1915. évi február hó 26-án.

Téglás Károly s. k.

miniszteri tanácsos,

az erdészeti államvizsgáló bizottság h. elnöke.

KÜLÖNFÉLÉK.

Személyi hírek. Lapzártakor értesülünk, hogy *Laitner Elek* miniszteri tanácsos, a besztercei m. kir. erdőigazgatóságnak sok éven át főnöke, 44 évi állami és még hosszabb erdészeti szolgálati idő betöltése után saját kérelmére nyugalomba helyeztetett. Ő Felsége a király ebből az alkalomból neki az erdészeti közszolgálat terén sok éven át teljesített kitűnő szolgálatainak elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

Ugyancsak nyugalomba vonultak *Gyöngyössy Béla* m. kir. főerdőtanácsos kolozsvári, *Sághy Kálmán* m. kir. főerdőtanácsos pozsonyi és *Dömötör Tihamér* temesvári kir. erdőfelügyelő, kik közül az erdészeti közszolgálat terén sok éven át terjesztett kitűnő szolgálataikért előbbi kettő a miniszteri tanácsosi, utóbbi a főerdőtanácsosi czímet kapta.

Saját kérelmükre továbbá nyugalomba léptek *Bodor Jenő* és *Környei Ferencz* m. kir. főerdőtanácsosok, előbbi a szászsebesi m. kir. erdőhivatal, utóbbi a trencsényi m. kir. állami erdőhivatal főnöke.

Fülöp Szász-Coburg-Gothai herczeg *Gaszner Imre* erdőtanácsost saját kérelmére nyugdíjazta.

Halálozások. *Eleőd* Simon nyug. m. kir. erdőmester, az Országos Erdészeti Egyesület régi alapító tagja m. é. november hó 18-án Ungvárt, 81 éves korában elhunyt.

Puskás Ferencz m. kir. főerdőtanácsos, a marosvásárhelyi m. kir. állami erdőhivatal főnöke s az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja f. é. február hó 4-én, életének 55 évében rövid szenvedés után elhunyt. A boldogult hosszú ideig a beszterczei m. kir. erdőigazgatóságnál szolgált mint főnökhelyettes és az erdőtiszti mozgalmakban élénk részt vett. Lapunk munkatársát gyászolja benne.

Seenger Lajos m. kir. főerdőmérnök, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja Beszterczebányán 45 éves korában elhunyt. Benne az ottani erdőigazgatóság egyik tehetséges és rokonszenves tisztviselőjét veszítette el, nagyon is idő előtt! Atyja, egykori erdőbádonyi erdőgondnok nyomdokain haladva, még sokat tehetett volna a hazai erdőgazdaság érdekében.

Sóska Gyula kir. erdőtanácsos, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja (Zágráb), amint utólag értesülünk, m. é. augusztus hó 2-án elhunyt.

Borggreve Bernát porosz kir. főerdőmester, aki 1879. és 1891. évek között a münden-i erdészeti akadémia igazgatója volt, 1914. április hó 5-én 78 éves korában elhunyt. Neve az erdészeti irodalomban mint a Heyer-féle pénzügyi elmélet kérlelhetlen ellenzője és a főállományban való áterdőlés propagálója ismeretes.

Weise Vilmos porosz kir. főerdőmester, 1891-től 1906-ig előbbi utódja a münden-i akadémia igazgatói állásában 1914. november hóban Mündenben (Hannover) 68 éves korában elhunyt. Önálló művei: A középerdő berendezése (1878.); Az erdeifenyő fatermési táblái (1880.); Magán- és községi erdők berendezése a térszakozás alapján (1883.); Az erdőművelés vezérfonala. (1888., IV. kiadás 1911.) stb.

Mult füzetünkben adtunk hirt *Fricke* főerdőmesternek, *Weise* utódjának Ostende mellett történt elestéről.*) Így a mult évben a münden-i akadémia három igazgatója hunyt el.

Béke hamvaikra!

*) Hirünkben *Fricke* sajtóhiba következtében tévesen mint a müncheni erdészeti akadémia igazgatója van feltüntetve. Szerk.

Katonai kitüntetések. *Auersperg* Károly herceget, az osztrák birodalmi erdészeti egyesület elnökét, aki a háború kitörése óta mint szolgálton kívüli viszonyban lévő dragonyos-őrnagy harctéri szolgálatot teljesít, a király az ellenség előtt tanusított bátor magatartásáért alezredessé léptette elő.

A király az ellenség előtt elesett *Michaelis* Frobert, 23. népfőlkelő gyalogezredbeli hadnagy, szebenvármegyei erdőtisztnek, kinek halálát annak idején már jelentettük, a hadidisztményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet adományozta.

Náray Lajos közalapítványi segéderdőmérnök, aki mint zászlós szolgál a Hindenburg nevét viselő 69. sz. cs. és kir. gyalogezredben s az utászszakasz parancsnoka, nagy ezüst vitézségi érmet kapott, *Skultéty* Győző közalap. m. kir. segéderdőmérnök, a 26. honvédegyalogezred tartalékos hadnagya pedig Obrenovác bevétele körül szerzett érdemeiért legfelsőbb elismerésben (Signum laudis) részesült.

A kincstári szolgálatban álló s hadiszolgálatra bevonult erdőtisztek névsora. A földmivelésügyi minisztérium egyik erdészeti főosztálya szíves volt rendelkezésünkre bocsátani azoknak a kincstári erdészeti tisztviselőknek és erdészeti orvosoknak névsorát, akik hadiszolgálatot teljesítenek. Bizonyára sokan érdeklődnek az iránt, hogy kik vonultak szaktársai közül hadba, s ezért az alábbi névsort közzéteszszük. Sajnos, több név van benne, amelyről már mint a haza szolgálatában elhunytól kellett megemlékeznünk, de sokan vannak olyanok is, akiknek kitüntetéséről adhatunk hírt. A névsorból az is kitűnik, hogy az erdőtiszt karból 25% teljesít hadiszolgálatot, az tehát méltó módon veszi ki részét a nagy küzdelemből.

I. A magyarországi kincstári erdőknél szolgáló erdőtisztek közül bevonult: 1. *Adriányi* Pál s.-erdőmérnök, 2. dr. *Andor* Samu erd. orvos, 3. *Apáti* László erdőmérnökgyakornok, 4. *Balás* Dezső s.-erdőmérnök, 5. *Balás* Emil s.-erdőmérnök, 6. *Barna* Endre s.-erdőmérnök, 7. *Baumgartner* Emánuel † s.-erdőmérnök, 8. *Bernard* József s.-erdőmérnök, 9. *Bertram* J. Albert erdőmérnök, 10. *Beyer* Jenő főerdőmérnök, 11. *Biró* Jenő erdőmérnökgyakornok, 12. *Bocsor* Dezső † erdőmérnökgyakornok, 13. *Borka* László erdőmérnökgyakornok, 14. *Botos* Géza erdőmérnökgyakornok, 15. *Braxatorisz* Zoltán s.-erdőmérnök, 16. *Bukovcsán* Béla erdő-

mérnökgyakornok, 17. *Cserneczky* Károly s.-erdőmérnök, 18. *Daday* Gábor erdőmérnökgyakornok, 19. *Dobrovics* László s.-erdőmérnök, 20. *Dubravszky* János erdőmérnökgyakornok, 21. *Erősd* Bálint főerdőmérnök, 22. *Erőss* Gyula s.-erdőmérnök, 23. *Fail* Ernő s.-erdőmérnök, 24. *Faller* József s.-erdőmérnök, 25. *Fogarassy* Béla erdőmérnökgyakornok, 26. *Forster* Imre erdőmérnökgyakornok, 27. *Földes* Tibor s.-erdőmérnök, 28. *Fromm* János s.-erdőmérnök, 29. *Györke* István erdőmérnök, 30. *Glock* Géza erdőmérnök, 31. *Gregurunčič* Ferencz erdőmérnökgyakornok, 32. *Grillusz* Artur erdőmérnökgyakornok, 33. *Groszman* Imre s.-erdőmérnök (ujabb hírek szerint orosz fogságban), 34. *Grozdančič* Milan erdőmérnökgyakornok, 35. *Hajdu* János erdőmérnökgyakornok, 36. *Häuszler* Zsigmond erdőmérnökgyakornok, 37. *Heinel* Jenő erdőmérnökgyakornok, 38. *Hering* Albert s.-erdőmérnök, 39. *Hreblay* László s.-erdőmérnök, 40. *Jákói* Andor erdőmérnökgyakornok, 41. *Jamnik* István s.-erdőmérnök, 42. *Jánosi* Pál erdőmérnök, 43. *Jávorszky* Zoltán erdőmérnök, 44. *Jónásch* Kornél s.-erdőmérnök, 45. *Jurán* Miksa s.-erdőmérnök, 46. *Jurkovich* János s.-erdőmérnök, 47. dr. *Katona* Zoltán erd. orvos, 48. *Kiss* Zoltán erdőmérnökgyakornok, 49. *Klausberger* József s.-erdőmérnök, 50. *Kovács* Tivadar s.-erdőmérnök, 51. *Körös* Gyula s.-erdőmérnök, 52. *Kővári* György s.-erdőmérnök, 53. *Krause* Ágoston s.-erdőmérnök, 54. *Krause* Dezső erdőmérnök, 55. *Krause* Tivadar s.-erdőmérnök, 56. *Kriská* Samu s.-erdőmérnök, 57. *Kriváchy* Andor s.-erdőmérnök, 58. *Lányi* Ákos † s.-erdőmérnök, 59. *Lux* Zoltán erdőmérnökgyakornok, 60. *Marinovich* Milán s.-erdőmérnök, 61. báró *Marschall* Ernő s.-erdőmérnök, 62. *Miletič* Žarkó erdőmérnök-

500 év óta gyógyítanak csuizt, köszvényt, ischiast stb.

Trencsénteplicz

radioaktiv kénes hőforrásai és iszapfürdői. Szállodák fürdőkkel egybeépítve, azéri egész éven át nyitva. Hidegvízgyógyintézet. Diétetikus konyha. *Uj fürdők. Uj szállodák. Uj iszapfürdők.* Házikurához: Kénes iszap- és vizszétküldés.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai és azok hozzátartozói a június 15-től szeptember 1-ig terjedő idő kivételével napi 8 koronáért szobát, ellátást, fürdő- vagy iszapkezelést kapnak. Aki ezt a kedvezményt nem veszi igénybe, de a fürdőigazgatóság házaiban lakik, a lakásnál és fürdőknél 50% kedvezményt élvez. Iszapszétküldésnél 10%.

gyakornok, 63. *Muntyánszky* Jenő erdőmérnök, 64. *Nagy* Imre s.-erdőmérnök, 65. *Nagy* László erdőmérnökgyakornok, 66. *Nagy* Zoltán erdőmérnökgyakornok, 67. *Navratil* Gyula s.-erdőmérnök, 68. *Onczay* László s.-erdőmérnök, 69. *Ondrejkovics* Titus † erdőmérnökgyakornok, 70. *Ormos* Zsigmond erdőmérnök, 71. *Papp* András s.-erdőmérnök, 72. *Papp* Gusztáv erdőmérnök, 73. *Papp* Jenő s.-erdőmérnök, 74. *Papp* László s.-erdőmérnök, 75. *Pap* Sándor s.-erdőmérnök, 76. *Partos* Gyula s.-erdőmérnök, 77. *Pavlič* Antal erdőmérnökgyakornok, 78. *Pauks* Pál erdőmérnökgyakornok, 79. *Pellion* Árpád s.-erdőmérnök, 80. *Petricsek* István s.-erdőmérnök, 81. *Radó* Gábor s.-erdőmérnök, 82. *Ressel* István főerdőmérnök, 83. *Révay* Ferencz s.-erdőmérnök, 84. *Reister* Hugó s.-erdőmérnök, 85. *Röhrich* Ernő erdőmérnök, 86. *Sándor* Béla erdőmérnökgyakornok, 87. *Schalát* Béla s.-erdőmérnök, 88. *Schmotzer* Gyula s.-erdőmérnök, 89. *Schwantzer* Gusztáv s.-erdőmérnök, 90. *Spangel* Ernő s.-erdőmérnök, 91. *Steyer* Sándor s.-erdőmérnök, 92. *Surjánszky* Kálmán s.-erdőmérnök, 93. *Szabó* Mátyás erdőmérnökgyakornok, 94. *Szezsódy* József erdőmérnök, 95. *Szeöts* Béla s.-erdőmérnök, 96. *Szepesi* Artur erdőmérnök, 97. *Szilvay* József s.-erdőmérnök, 98. *Szokol* András erdőmérnökgyakornok, 99. *Szőke* Győző erdőmérnökgyakornok, 100. *Thegze* László s.-erdőmérnök, 101. *Toperczer* Dezső erdőmérnökgyakornok, 102. *Toperczer* Oszkár s.-erdőmérnök, 103. *Törzs* Artur erdőmérnök, 104. *Vojtás* Árpád s.-erdőmérnök, 105. *Vona* István erdőmérnökgyakornok, 106. *Zimay* János erdőmérnök, 107. *Zsák* Lajos erdőmérnökgyakornok, 108. *Zsuffa* Béla † s.-erdőmérnök.

II. A horvát-szlavonországi kincstári erdőknél szolgáló erdőtisztek közül bevonult: 1. *Bella* János erdőmérnökgyakornok, 2. *Budisavljević* Tódor s.-erdőmérnök, 3. *Finke* Mihály erdőmérnök, 4. *Fodor* Vince s.-erdőmérnök, 5. *Horváth* Sándor erdőmérnök, 6. *Jurovich* Ottó s.-erdőmérnök, erdőrendező, 7. *Kakódy* Dániel † s.-erdőmérnök, 8. *Kayser* Sándor főerdőmérnök, 9. *Koprié* András erdőmérnökgyakornok, 10. *Kőrösi* János s.-erdőmérnök, 11. *Litassy* István s.-erdőmérnök, 12. *Máté* Dezső erdőmérnökgyakornok, 13. *Matherny* Róbert † s.-erdőmérnök, 14. *Nemes* Imre erdőmérnökgyakornok, 15. *Solc* Szvetozár erdőmérnök, 16. *Szukics* Ferencz s.-erdőmérnök, 17. *Zsurilla* Pál erdőmérnökgyakornok.

Az Országos Erdészeti Egyesület által kiosztott rendkívüli segélyek. Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmánya tudvalevően legutóbbi ülésében mintegy 4000 K-t jelölt ki rendkívüli segélyek céljaira, amely összegből hadbavonult, vagy az ellenséges betörés alkalmával károsodott erdőtisztek és altisztek, illetőleg azok hátramaradottjai részesülhettek segélyben. Az egyesület elnöksége február hóban osztotta ki a segélyeket. Öt erdőtiszt és négy özvegy, illetőleg hátramaradt összesen 2050 K, hét erdészeti altiszt és egy altishti özvegy összesen 950 K segélyben részesült. A rendelkezésre álló összeg ekként nem is volt egészen felhasználható. A maradékra vonatkozólag későbbi időpontban újabb pályázatot fog az egyesület hirdetni.

Adomány a Wagner-Károly-alapítvány céljaira. A Mairovitz Mór és fia fakereskedelmi cég (Máriaradna, Arad m.) főnökének, Mairovitz Mórnak a közelmúltban történt elhunyt alkalmából 500 K-t küldött az Országos Erdészeti Egyesületnek a Wagner-

PÖSTYÉN

ma már kettős fogalom

1. Hires iszapforrásai csuz-, köszvényeseteiben az egész világon elismert páratlan gyógyhatásuak.

2. Kitünően felszerelt hideggyógyintézetében neuraszténiák, szivbajok pompás eredménnyel kezelhetők. 1912-ben 18.000 fürdővendég. Télen nyáron nyitva. Felvilágosítást nyújt a

Fürdőigazgatóság.

Egyesületünk tagjai utalvány alapján
:: kedvezményben részesülnek. ::

Bővebbet az elnökségnél.

Károly-alap céljaira. Az egyesület köszönettel fogadta a nemes rendeltetésű adományt.

Fahulladékok értékesítése. A német faiparra nézve nagy fontossággal bír az a körülmény, hogy a hadvezetőség legutóbb tekintélyes mennyiségű fűrészpor- és faliszt-rendeléseket adott. E hulladékokat a harctéren lovak alá való alomnak használják. Az eddigi kísérletek azt igazolták, hogy a fűrészpor alkalmazása amellet, hogy kitűnően használható almozási célokra, nagy megtakarításokat is jelent. Ezenkívül tekintélyes fagyapot-rendeléseket is eszközöltek. A fagyapot a hadifogolytáborok matráczaiknak és hadicélokra szolgáló zsákok tömésére szolgál.

A lövészárkokban álló legénység részére a német hadvezetőség óriási számu nagy faczipőt készíttetett, amelyek a katonák lábát a nedvességtől óvják és melegen tartják.

Az orosz faipar válsága. A „Vossische Zeitung“ szerint Oroszországban a háboru következtében több mint 100 fűrész-tulajdonos és egyéb fakereskedelmi cég jutott csődbe. Ebből 10 a suwalki-i kormányzóságban működött, amelynek fakereskedelme a német birodalommal igen élénk. Különös jelenségek mutatkoznak az orosz hadseregnek fával való ellátásánál. Az orosz kereskedelmi minisztérium hivatalos lapja jelenti, hogy számos faiparos vonakodott a hadügyminisztérium rendelkezéseit elfogadni, mert a fizetés késedelmes és a hadbiztossági közegek a vételár 50 százalékáig, sőt azon túl terjedt közvetítői jutalékot követelnek (!). A hivatalos lap e tisztviselők szigorú megbüntetését helyezi kilátásba, megjegyzi azonban, hogy a rendelkezéseket visszautasító faiparosoktól az orosz állami bank megvonja a hitelt. Egyuttal a német, osztrák és magyar származású faiparosok ellen nagy szigorral lépnek fel. Telepeik és birtokaik kényszerkezelés alá vették.

A belgiumi madarászok és a német katonaság. Egyik német erdészeti lapban olvassuk, hogy Belgiumban, ahol a madárfogás megvakított csalogató madarakkal nagyban divik, a német megszálló sereg egyik különítménye egy madarászó népcsapatot körükerített, a fogóeszközöket, hálókát, hurkokat stb. összehordatta és elégette, a szerencsétlen vak csalogató állatkákat elpusztította, a már összefogott bőséges friss zsákmánynak pedig visszaadta az

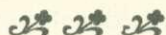
elvesztett szabadságot. A parancsnokság szigorú madarászati tilalmat adott ki.

Méhészet. Második bővített kiadás. 19 képpel. Írta *Szilárd Gyula*, gazd. tanár. Ára 1 korona 20 fillér. A kezdő méhésznek utbaigazító kalauza, tanácsadója *Szilárd Méhészet* című könyve, mely immár 2-ik kiadást ért. Életrevalóságát mutatja az a körülmény, hogy pár év alatt elfogyott az első kiadás és szükségessé vált a másodiknak sajtó alá rendezése.

A kezdő méhész nemcsak a méhek életére, természetrajzára vonatkozólag tájékozódhatik belőle, hanem úgy a mozgatható, álló és fekvő kaptárakban, mint a közönséges szalmakaszókban való méhészkedésre vonatkozólag igen értékes és könnyen megérthető oktatást kap. Ki kell emelnünk továbbá a könyvnek a mézszüretre, a méz eltartására és a mézelőnövények ismertetésére vonatkozó részeit.

A kis füzet tanácsai a gyakorlati életből fakadnak és a gyakorlatnak szólnak, használnak. Megrendelhető a "Pátria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Sándor Imre *székesfehérvári* magkereskedő és erdészeti csemete-nagytermelő czég tavaszi árjegyzékét szétküldte; ahová esetleg nem érkezett meg, oda kívánatra megküldi.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztai létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

A Személyem körüli minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére *Lupu Dániel* főerdőőrnek, saját kérelmére történt nyugalomba helyezése alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1915. évi február hó 1-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.
GRÓF TISZA ISTVÁN s. k.

A Személyem körüli minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére saját kérelmükre történt nyugalomba helyezésük alkalmából az erdészeti közszolgálat terén sok éven át teljesített kitünő szol-

gálataik elismeréseül *Laitner* Elek miniszteri tanácsosnak Lipót-rendem lovagkeresztjét, *Gyöngyössy* Béla, valamint *Sághy* Kálmán főerdőtanácsosoknak pedig a miniszteri tanácsosi címet, mindháromnak díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1915. évi február hó 3-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

GRÓF TISZA ISTVÁN s. k.

*

Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége Bécsben, 1915. évi január hó 19-én kelt legfelsőbb elhatározásával *Dömötör* Tihamér erdőfelügyelőnek saját kérelmére történt nyugalomba helyezése alkalmából, sok évi hű és hasznos szolgálatai elismeréseül a főerdőtanácsosi címet méltóztatott díjmentesen legkegyelmesebben adományozni.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter, Ő Császári és Apostoli Királyi Felségének Bécsben, 1915. évi február hó 18-án kelt legmagasabb engedélye alapján *Bodor* Jenő és *Környei* Ferencz m. kir. főerdőtanácsosokat — saját kérelmükre — nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter, Ő Császári és Apostoli Királyi Felségének legmagasabb engedélye alapján *Laitner* Elek miniszteri tanácsost, *Gyöngyössy* Béla és *Sághy* Kálmán főerdőtanácsosokat, valamint *Dömötör* Tihamér erdőfelügyelőt saját kérelmükre végleges nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter áthelyezte *Vermes* Viktor m. kir. erdőmérnököt a gödöllői m. kir. erdőhivatal kerületében Nagymarosról Valkóra erdőgondnoknak, *Loványi* Heribert m. kir. segéderdőmérnököt pedig a lipótvárosi m. kir. főerdőhivatal kerületéből, Teplicskáról a gödöllői m. kir. erdőhivatal kerületébe, Nagymarosra erdőgondnoknak.

*

A m. kir. földmívelésügyi miniszter *Višnjić* Milán kir. erdőmérnököt áthelyezte Zágrárból Rujevácra erdőgondnoknak.

*

Fülöp Szász-Coburg-Gothai herczeg *Gaszner* Imre erdőtanácsost saját kérelmére nyugdíjazta. Helyébe a nagygyőcei erdőhivatal főnökévé *Hensch* Emil erdőigazgatósági segéderdőmérnököt nevezte ki, erdőmesteri ranggal.

*

Fülöp Szász-Coburg-Gothai herczeg *Lángos* Lajost, az erdőrendezéshez beosztott erdőmérnökjelöltet segéderdőmérnökévé nevezte ki.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1915. évi február hóban.

A rövidítések magyarázata :

Az ákácza monografiája	— — — = Am.	Fából készült cukor és alkohol	— = Fczs.
Alapítványi kamat	— — — = ak.	Hadisegély	— = Hdsg.
Alapítványi tőketörlesztés	— — — = att.	Hazánk házi faipara (Gaul Károly)	= H. i.
Áltiszti segélyalap	— — — = Asa.	Hirdetési díj az E. L.	— = hd.
Átfutó bevétel	— — — = áb.	Hirdetési díj az „Erdő”-ben	— = Ehd.
Báró Bánffy D. alapítvány	— — — = BBa.	Időközi kamatok (takarékpénztári)	— = ik.
Bedő Albert alapítvány	— — — = BAa.	Kedvezményes lapdíj	— = kld.
Bükküzifa romlása stb.	— — — = Btr.	Kézpénzalapítvány	— = k. a
Egyéb bevétel	— — — = Egy.	Külföldi fanemek tenyésztése	— = Kft.
Erdői facsemeték nevelése	— — — = Ecs.	Lakbér	— = lb.
Erdészeti Géptan	— — — = Egt.	Lapdíj (Erd. Lapok)	— = ld.
Erdészeti Lapok egyes füzetei	— — — = EL.	Legelő-erdők berendezése	— = M. L.
Erdészeti Növénytan II. rész	— — — = Nvt. II.	Magyar Erdészeti Oklevéltár	— = EOT.
Erdészeti rendeletek tára	— — — = Ert.	Népszerű növénytan	— = N. Nvt.
Erdészeti zsebnaptár	— — — = Npt.	Perköltség	— = Prk.
„Erdő” című lap	— — — = Eld.	Postaköltség	— = pk.
Erdőbecsléstan II. kiadás	— — — = Ebt.	Rendkívüli bevétel	— = rb.
Erdőőr	— — — = Eő.	Rendszeres növénytan I. R.	— = Rnt. I.
Erdőrendezéstan (Bel.)	— — — = Rz.	Szállaló Erdők Berendezése	— = Szeb.
Erdőrendezéstan (Fekete)	— — — = Rzf.	Tagsági díj	— = td.
Erzsébet királyné-alapítvány	— — — = E. a.	Tangens-táblázatok	— = Tt.
Értékpapírok kamatai	— — — = Ék.	Gr. Tisza Lajos-alapítvány	— = TLa.
Értekezések az erdőrendezés köréből	— — — = Ée.	Titkári nyugdíjalap	— = t. ny. a
A fenyőfélék fájának összehasonlító szövegtana	— — — = Fősz.	Tölgy és Tenyésztése	— = Töt.
		Wagner Károly alapítvány	— = WKa.

Andrássy Sándor gr. erdőhiv. ld. 16.—. Ács Ferencz ld. 16.—. Acsev. erdőkez. npt. 3.—, pk. —45. Antal Miklós td. 16.—. Apatini erdőhiv. npt. 34.—, pk. —78. Ay Mihály npt. 6.—. Böhm József td. 16.—. Bund Károly üb. 2:50. Bedő Albert dr. lb. 175.—, üb. 3:50. Bodnár Richárd att. 30.—, ak. 5.—. Bende Mihály td. 16.—, npt. 2.—, pk. —12. Beszterczebányai erdőig. ld. 192.—. Bosnyák kormány ld. 24.—. Benczkó József npt. 3.—, pk. —45. Bárdos József td. 16.—. Baiersdorf Nándor td. 16.—. Bogyay Gyula npt. 2.—, pk. —72. Kfn. 3.—, Ecs. 4.—, Tt. 2.—. Boda Jenő ld. 4.—. Bednárovits Győző td. 16.—. Borsod-Gömör-Heves vm. erd. egy. td. 6.—. Bedő Sándor npt 3.—, pk. —55. Czillinger János lb. 450.—, üb. 1.—. Coburg hgi. erdőhiv. Eő. 6.—, pk. —12. Czebebauer József ld. 4.—. Cotteli Honorat td. 5.—. Csermák Sándor td. 16.—. Derecskei Károly ak. 16.—. Derzsi Gábor ak. 10.—. Delnekakasfalvi erdőgond. npt. 8.—, pk. —12. Dobsina város td. 16.—. Dukes M. 50.—. Eggenberger könyvker. npt. 3.—. Az Erdő cz. lapra 3150:66. Fekete Béla td. 16.—. Felsőbánya város td. 16.—. Földhitelintézet ék. 8:62. Földmiv. min. npt. 50.—, ld. 2960.—, hd. 40.—. Fodor László dr. td. 16.—. Ferener Sándor Eő. 6.—, pk. —12. Gaal Károly lb. 150.—. üb. 1:50. Gregersen Béla td. 16.—, npt. 2.—, pk. —45. Gellért László td. 16.—. Hauser Margit lb. 200.—, üb. 1:40. Hollós Gyula td. 16.—. Habermelner Béla td. 16.—. Hacher Gyula td. 16.—. Henrich Győző td. 16.—. Holmann Jenő János td. 8.—. Hámon József td. 32.—. Illés Vidor td. 16.—. Ittu Mihály td. 16.—. Jellmann Béla td. 16.—. Jausz Sándor td. 16.—. Köröspataki unit. egyház hd. 20.—. Kapussy Imre dr. td. 16.—. n. Kiss Ernő td. 16.—. Karácsonyi Mihály npt. 3.—, pk. —12. Kullmann Károly td. 32.—.

Kögl Árpád td. 16.—. Lehoczky János lb. 60.—. Ladányi Frigyes td. 16.—. Liptóújvári főerdőhiv. áb. 19·90, hd. 19·90, ld. 176.—. Lippai főerdőhiv. hd. 19·80. Mairovitz Mór és fia czég WKa. 500.—, td. 16.—. Mentler Sándor ak. 15.—. Moson vm. alisp. ld. 16.—. Neuhut Oltó Ám. 8.—. Nagy Lajos td. 16.—. Nagy József td. 16.—. Ormay Gyula ak. 8.—. Osterlaum Ernő td. 10.—. Pribnov Pál td. 16.—. Persián Iván lb. 53.—, üb. 1.—. Pataki József td. 8.—. Pascú Viktor td. 8.—. Pozsony-Szentgyörgy város td. 16.—. Pátia Eő. 12.—. Reitzer László dr. lb. 440.—, üb. 1.—. Rosmanith Albert td. 16.—. Russek Ferencz ld. 16.—. Schebor Ferencz td. 16.—. Selmecz város npt. 2.—, pk. —45. Sopron város npt. 3.—, pk. —45. özv. Székács Ferenczné lb. 680.—, üb. 2·50. Szomolnoki erdőgond. npt. 4.—. Syllaba Erno td. 16.—. Szabó Ferencz td. 16.—. Szaltzer Lajos td. 16.—. Szilágyi József td. 16.—. Szászsebesi erdőhiv. ld. 160.—. Sailer József npt. 2.—. Seemayer Bódog td. 16.—. Selmeczi főiskola hd. 75·13. Schultz N. npt. 3.—. Tóth János Eő. 6.—. Tótsóvári erdőhiv. ld. 128.—. Fősz. 314·77. Török Ödön td. 10.—. Tichy Kálmán td. 16.—. Urbán Gyula td. 16.—, npt. 2.—, pk. —45. Vigh József td. 16.—. Vinkovcei főerdőhiv. ld. 144.—, hd. 19·80. Vaszary Antal td. 16.—. Vermes Viktor Hdsg. 5.—. Waszner József td. 16.—. Wundszám Sándor npt. 2.—, pk. —12. Zichy József gr. erdészete ld. 16.—. Zsarnóczai erdőhiv. npt. 66.—, pk. 1·26. Zsemlye Imre td. 16.—. Zári Károly npt. 3.—. Zier Árpád td. 16.—. Zareczky Pál ak. 32.—.

Faarverések eredményei.

Alábbiakban az eladás tárgyának (választék, fanem, méretegység) megjelölésén kívül az elfogadott, rendszerint legmagasabb árajánlatot közöljük, amely után zárjelben azt a százalékot jelezzük, amelylyel az elért ár a kikiáltási árat meghaladja. Ez utóbbit tehát úgy számíthatjuk ki, ha a közölt árat ezzel a százalékkal csökkentjük.

I. Tövön.

Kecskeméti m. kir. járási erdőgondnokság (1915. jan. 13.):

Izsák község erdejének 1914. évi vágásában 325 m^3 ákácza (70% tűzifa, 30% mezőgazdasági szerszámfa) à 23·32 K (+ 61%). Az erdő Izsák községtől 5 km távolságra fekszik.

Apatini m. kir. erdőhivatal (1915. jan. 21.):

A palánkai Jedek sziget 60 kat. holdas vágásterületének faanyaga és pedig 239 m^3 fűz- és nyárműfa, 6562 $űrm^3$ fűz- és nyárhasáb, 3531 $űrm^3$ fűz- és nyárdorong tűzifa, 14.315 kéve fűz- és nyárrózse kat. holdanként à 414 K. (+ 9·96%).

Szentágotai m. kir. járási erdőgondnokság (1915. febr. 15.):

Á hégeni ev. egyház erdejéből 21·08 kat. holdon 2694 m^3 tölgyfaanyagért (949 m^3 műfa, 1745 m^3 tűzifa) elért összeg 27·317 K (+ 13·8%). Ebből a műfára m^3 -ként 24·58 K, a tűzifára 2·28 K esik. Vasuti állomás helyben, 1·5 km távolságra a vágásterülettől.

II. Kitermelt állapotban.

a) Műfa.

Liptóújvári m. kir. főerdőhivatal (1915. jan. 8.):

A maluzsinai, likavai és fenyőházai erdőgondnokságok által házilagosan kitermelt és a liptóújvári faraktárban készletezett faanyagok és pedig: 715 $űrm$ hántott fenyőműhasáb à 7·65 K, tőár 6·0 K (+ 2·20%), 114 $űrm$ hántatlan fenyőműhasáb à 7·02 K, tőár 5·0 K (+ 0·30%), 1166 $űrm$ hántott fenyőműhasáb à 8·52 K, tőár 6·0 K (+ 0·30%), 1498 $űrm$ hántatlan fenyőműhasáb à 7·14 K, tőár 5·0 K (+ 2·00%), 1000 $űrm$ hántott fenyőműhasáb à 8·67 K, tőár 6·0 K (+ 2·00%), 166 m^3 selejtes fenyőrönkő 12—25 cm vastag, 2—3·9 m hosszú à 9·20 K, tőár 6·20 K (+ 2·20%), 1463 m^3 selejtes fenyőrönkő 26 cm-en felüli vastagságú, 2—3·9 m hosszú à 10·22 K, tőár 7·22 K (+ 2·20%), 29 m^3 selejtes fenyőrönkő 12—25 cm vastag, 4 m-nél hosszabb à 10·72 K, tőár 7·73 K (+ 2·20%), 253 m^3 selejtes fenyőrönkő 26 cm-en felüli vastagságú és 4 m-nél hosszabb à 11·24 K, tőár 8·24 K (+ 2·20%), 1186 m^3 selejtes fenyőrönkő 26 cm-en felüli vastagságú és 2—3·9 m hosszú à 13 K, tőár 9·0 K (+ 8·40%), 138 m^3 selejtes fenyőrönkő 26 cm-en felüli vastagságú és 2—3·7 m hosszú à 11·22 K, tőár 8·22 K (+ 2·00%),

Vinkovczi kir. főerdőhivatal (1915. jan. 18.):

A raicsi kir. erdőgondnokságban házilag kitermelt 191 m^3 tölgy, 30 m^3 szil és 3 m^3 kőris, összesen: 224 m^3 haszonfa à 20·78, tőár 17 66 K (+ 0·00%). Az eladás színhelye a Szávától 2·2 km távolságra esik.

Zsarnóczyai m. kir. erdőhivatal (1915. febr. 18.):

A körmöczbányai erdőgondnokságban termelt lucz- és jegenyefenyőhaszonfa a jánoshegyi vasuti állomáshoz (1·5—3·0 km) szállítva: 51 m^3 12—15 cm vastag épületi fa à 11·77 K, tőár 6·24 K, 1036 m^3 16—25 cm vastag épületi fa à 15·52 K, tőár 11·21 K, 2040 m^3 26 cm és feljebb vastag épületi fa à 17·17 K, tőár 13·33 K, 187 drb. rud à 96 fill., tőár 50 fill., 129 drb. lécz à 54 fill., tőár 22 fill. (+ 7·00%).

Ugyanott termelt fenyőhaszonfa a felsőstubnyai vasuti állomásra (7—12 km) szállítva: 15 m^3 12—15 cm vastag épületi fa à 11·73 K, tőár 5·88 K, 194 m^3 16—25 cm vastag épületi fa à 15·46 K, tőár 9·61 K, 237 m^3 26 cm és feljebb vastagabb épületi fa à 17·06 K, tőár 11·21 K (+ 6·60%). Ugyanott termelt fenyőhaszonfa a turócnémeti-alsóturcseki közut melletti rakodóra (3·5 km) szállítva: 296 m^3 12—15 cm vastag épületi fa à 11·23 K, tőár 3·03 K, 1694 m^3 16—25 cm vastag épületi fa à 14·80 K, tőár 6·60 K, 802 m^3 26 cm és feljebb vastagabb épületi fa à 16·34 K, tőár 8·14 K (+ 2·10%).

Lugosi m. kir. erdőigazgatóság (1915. febr. 25.):

Vasuti faraktárakban kocsiba rakva 500 ürm gyertyánkaptafa à 15 K, tőár 9·10 K (+ 7·00%), 100 ürm égersámfa à 10·05 K, tőár 5·35 K (+ 0·00%), 500 ürm³ bükkmúfa à 11·05 K, tőár 5·25 K (+ 0·00%).

b) Tűzifa.

Lugosi m. kir. erdőigazgatóság (1915. jan. 8.):

A marzsinaí faraktárban vasuti kocsiba rakva 967 ürm gyertyándorong à 6·60 K, tőár 3·55 K (+ 100%).

A facsádi fakraktárban vasuti kocsiba rakva 3717 ürm cserhasáb à 7·60 K, tőár 4·26 K (+ 80%).

A begaszuszányi raktárban vasuti kocsiba rakva 1100 ürm cserdorong à 6·60 K, tőár 4·40 K (+ 100%).

Liptóújvári m. kir. főerdőhivatal (1915. jan. 12.):

A maluzsinaí, likavai, fenyőházai erdőgondnokságok által házilag kitermelt s a liptóújvári faraktárban készletezett 900 ürm fenyőtűzifa à 5·46 K, tőár 4·70 K (+ 1·20%), 1940 ürm fenyőtűzifa à 6·12 K, tőár 1·45 K (+ 2·00%).

Vinkovczi kir. főerdőhivatal (1915. jan. 18.):

A raicsi kir. erdőgondnokságban házilag kitermelt 126 ürm I. o., 196 ürm II. o., 233 ürm III. o. gyertyán- és juhartűzifa, 414 ürm I. o., 810 ürm II. o., 970 ürm III. o. tölgy-, kőris- és sziltűzifa és 76 ürm II. o. nyár-tűzifa, összesen: 2825 ürm vegyestűzifa à 2·48 K, tőár (ürm-ként): 1·24 K (+ 8·30%). Az eladás színhelye a Szávától 2·2 km távolságra esik.

III. Eredménytelen faárverések.

Liptóújvári m. kir. főerdőhivatal (1915. jan. 12.):

A maluzsinai, likavai és fenyőházai erdőgondnokságokban házilag kitermelt és a liptóújvári faraktárban készletezett 21 m^3 12—20 cm vastag fenyőszálfa, 13 m^3 21—25 cm vastag fenyőszálfa, 18 m^3 26 cm és azon felüli vastagságú fenyőszálfa, 21 m^3 12—20 cm selejtes fenyőszálfa, 13 m^3 21—25 cm vastag fenyőszálfa, 24 m^3 26 cm és azon felüli vastagságú fenyőszálfa.

Az „Erdészeti Lapok“ 1915. évi V—VI. füzetének HIRDETÉSEI.

Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.

Díjszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint *a)* faeladási hirdetéseknel 30 fillér, *b)* más hirdetéseknel 20 fillér. Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egységgel számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Külön mellékletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammonként 25 koronával magasabb árért mellékeltek.

Kocsánytalan és kocsányos tölgyecsemete 1000 darabonként K 5.80. Egyéb erdészeti csemeték és magvak a legolcsóbb árban és legkitűnőbb minőségben szállít NEUMAYR és TÁRSA erdészeti faiskolája és magkereskedése, Zalaegerszeg. (2)

Ki szállít

(3. III. 1.)

hajlitott **KÖRIS** keréktalpakat

80 és 100 mm. szélességben, 60 mm. vastagságban és 1274 mm. külső átmérővel. Ajánlatokat — más fanemekre vonatkozólag is — Kér

Wilhelm **LIEBSTEIN**

Bretter-Export, PILSEN, Böhmen.

Beszerzési források közlését hálával fogadom.

ERDEI FACSEMETE

== 1915. évi tavaszi szállításra. ==

900.000	drb	kétéves luczfenyő, <i>Picea excelza</i> , magoncz	
10.000	"	hároméves " " " "	"
1,300.000	"	kétéves feketefenyő, <i>Pinus austriaca</i>	"
150.000	"	" erdeifenyő, " <i>syvestris</i>	igen erős
70.000	"	" banksfenyő, " <i>banksiana</i>	"
75.000	"	" vörösfenyő, <i>Larix europaea</i>	"
2.000	"	hároméves " " <i>Leptolepis</i> , áttiskolázva	
1,000.000	"	egyéves kocsánytalan tölgy, <i>Quercus sessiliflora</i> , magoncz	
500.000	"	kétéves " " " "	"
500.000	"	egyéves kocsányos " " <i>pedunculata</i>	"
300.000	"	kétéves " " " "	"
100.000	"	egyéves kőris, <i>Fraxinus americana alba</i> , magoncz	
400.000	"	kétéves " " " "	"
13.000	"	egyéves " " <i>excelsior</i>	"
3.500	"	kétéves " " <i>ornus</i>	"
2.000	"	" juhar, <i>Acer pseudoplatanus</i> , magoncz	
30.000	"	egyéves éger, <i>Alnus glutinosa</i>	"
12.000	"	kétéves " " " "	"
28.000	"	egyéves " " <i>incana</i>	"
45.000	"	kétéves gledicsia, <i>Gleditschia triacanthos</i> , magoncz	
650.000	"	egyéves ákác, <i>Robinia pseudoacacia</i>	"
3.300	"	hároméves feketedió, <i>Juglans nigra</i>	"
1.300	"	hatéves " " " <i>suháng</i>	
10.000	"	egyéves nyárfa, <i>Populus canadensis</i> , dugvány	
10.000	"	kétéves fűzfa, <i>Salix viminalis</i> , dugvány.	

A csemeték minősége elsőrendű.

Árjegyzéket kívánatra küld:

Junghans E. erdőgondnoksága,

Lankás (Lunkasprie), posta Bihardobrozd (Dobrest)

Bihar megye.

(I. III. 2.)

Bükkfaeladás tövön. 1080/1915. szám. — Zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános árverés útján eladatni fognak a vranovinai kir. erdőgondnokság II. vágássorozata 7/3. tagjában lévő 1914/15. évi vágás 628 tömör m^3 -re, ugyanezen vágássorozat 8/7. tagjában lévő 1914/15. évi vágás 1230 tömör m^3 -re, továbbá a IV. vágás-

sorozat 20/21. tagjában lévő 1914/15. évi vágás 1036 tömör m^3 -re, az V. vágássorozat 25/1. tagjában lévő 1914/15. évi vágás 238 tömör m^3 -re és ugyanezen vágássorozat 25/5. tagjában lévő 1914/15. évi vágás 1004 tömör m^3 -re becsült bükkfatermése.

A zárt írásbeli ajánlatok 1915. évi márczius hó 22-én délelőtt 11 óráig nyújtandók be a zagrebi kir. erdőigazgatósághoz, ahol is azok a tanácssteremben a következő napon délelőtt 10 órakor nyilvánosan fognak felbontatni.

A részletes becslés adatai, árverési és szerződési feltételek, valamint ajánlati űrlapok és borítékok az alulirott erdőigazgatóságnál, úgy a vranovinai erdőgondnokságnál (u. p. Topusko) szerezhetők be.

Zágráb, 1915. évi február hóban.

(4)

Kir. erdőigazgatóság.

Termelt fenyőtüzifaeladás. (Erdei rakodón.) 986/1915. sz. — A zólyomlipcsei erdőgondnokságban termelt 6357 $\ddot{u}rm^3$ fenyőhasáb- és dorongtüzifa, öt eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok után fog eladatni.

Ajánlatok legkésőbb 1915. évi márczius hó 21-én déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán az erdőigazgatóságnál, ahol azok 1915. évi márczius hó 22-én délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. A faanyag csoportosítását, a kikiáltási árakat és bánatpénzt feltüntető kimutatás, árverési feltételek, ajánlati űrlap és boríték alulirott erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Besztercebánya, 1915. évi február hóban.

(5)

M. kir. erdőigazgatóság.

Termelt nyárhaszonfaeladás. (Erdei rakodókon.) 1129/1915. szám. — Az erdőbádonyi és a vaczoki erdőgondnokságban termelt 236·15 m^3 nyárhaszonfa, kettő eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok után fog eladatni.

Ajánlatok 1915. évi márczius hó 22-én déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál, ahol azok márczius hó 23-án délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A faanyagok csoportosítását, a kikiáltási árakat és bánatpénzt feltüntető kimutatás, árverési feltételek, ajánlati űrlap és boríték alulírott erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Besztercebánya, 1915. évi márczius hóban.

(6)

M. kir. erdőigazgatóság.

Termelt fenyőhaszonfaeladás. (Erdei rakodón.) 815/1915.sz. — A körmöczbányai m. kir. erdőgondnokságnak Besztercebánya felé hajló Kosjarovó erdőrészben termelt és erdei rakodókra összevontatott mintegy 1248 m^3 fenyőhaszonfa zárt írásbeli ajánlatok útján el fog adatni.

Az ajánlatok legkésőbb 1915. évi márczius hó 22-ik napján délután 5 óráig nyújtandók be Zsarnóczán a m. kir. erdőhivatalnál, ahol is azok márczius hó 23-án délelőtt 10 órakor nyilvánosan fognak felbontatni.

A faanyagokra, kikiáltási árakra és bánatpénzekre vonatkozó adatok, valamint az árverési s egyuttal szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők be.

Zsarnócza, 1915. évi márczius hóban.

(7)

M. kir. erdőhivatal.

Faeladási hirdetmény. 403/914. sz. — Segesd község eladja a „Schommert“ nevű erdőrészben kijelölt 1977/911. erd. alb. sz. véghatározattal kihasználásra engedélyezett vágásterületén levő 610 drb. tölgyfát írásbeli ajánlatokkal egybekapcsolt szóbeli nyilvános árverésen.

Az összes fatömeg 260 m^3 mű- és 547 m^3 tűzifát tartalmaz. Kikiáltási ár 6700 K. Bánatpénz ennek 10%-a.

Az árverés Segesd község hivatalos helyiségében 1915. évi márczius hó 31-én d. e. 9 órakor tartatik meg.

Írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés előtt nyújtandók be. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverési feltételek a községi előljárásnál megtekinthetők Segesd, 1915. évi február hó 27-én.

Jegenyefenyőmageladás. 922/1915. szám. — A zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál nagymennyiségű jóminőségű jegenyefenyőmag jutányos áron kapható. Érdeklődők forduljanak az erdőhivatalhoz.

Zsarnócza, 1915. évi márczius hó 5-én.

(9) *M. kir. erdőhivatal.*

Árverési hirdetemény. 217/914.sz. — A magyarnemegyei kincstári telepesek 33·3 kat. hold kiterjedésű, cserkéregtermelésre alkalmas tölgyfatömege 1915. évi márczius 22-én d. e. $\frac{1}{2}$ 9 órakor Magyar-nemegyén a telepes elnök lakásán megtartandó nyilvános írásbeli és szóbeli árverésen 5 holdanként kerül eladásra.

Kikiáltási ár a faanyag minősége és mennyisége szerint holdanként 186 K 20 f-től 294 K-ig emelkedik.

Bánatpénz 10⁰‰.

Az árverési és szerződési feltételek a magyarnemegyei kincstári telepes közbirtokosság elnökénél megtekinthetők.

Besztercze, 1915. évi márczius hó 1-én.

(10) *Jádi m. kir. erdőgondnokság.*

Tüzifa-, cserdonga- és tölgyküllőeladás. 497/1915. sz. — A dorgosi m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó marosaszói és maroseperjesi Maros folyó balpartján közvetlen a folyó mellett fekvő rakodókon készletezett kemény tűzifa, valamint cserdonga és tölgyküllő, tizenegy eladási csoportban, zárt írásbeli versenytárgyalás útján fog eladatni.

Az ajánlatok 1915. évi április hónap 8-án déli 12 óráig nyújtandók be az alulírt m. kir. főerdőhivatalnál, hol azok április hónap 9-én délelőtt 9 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Részletes adatok, árverési és szerződési feltételek, valamint ajánlati űrlapok és borítékok a m. kir. főerdőhivatalnál, Lippa (Temes megye), valamint a m. kir. erdőgondnokságnál, Dorgos (Temes megye) díjmentesen szerezhetők be.

Lippa, 1915. évi márczius hóban.

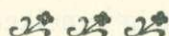
(11) *M. kir. főerdőhivatal.*

Faeladási hirdetmény. A pécsi püspöki uradalom erdőgondnoksága közhirrre teszi, hogy a „C“ (szászvári), „D“ (magyar-egregyi) és az „E“ (hosszuhetényi) üzemosztályokban kitermelt tűzifát (közel 5000 *ürm* hasáb és 3400 *ürm* dorong) megegyezés útján ab erdő eladja.

Részletes eladási feltételek alulirott erdőgondnokságnál beszerezhetők.

Zobák (u. p. Hosszuhetény), 1915. évi márczius hó 8-án.

(12) *Pécsi püspöki uradalom erdőgondnoksága.*

Termelt mű- és tűzifaeladás. (A tű mellett sarangolva.) 845/1915. sz. — A nemcei kir. erdőgondnokság Des védkerületének 9., 11. és 12. tagjában körülbelül 70 kat. hold területen kitermelt $84\cdot85\ m^3$ tölgy- és $0\cdot95\ m^3$ szilműfa, valamint 639 ürm különböző fanemű tűzifa 2702 K kikiáltási árral az 1915. évi márczius hó 26-án délelőtt 10 órakor a vinkovcei kir. főerdőhivatalnál zárt írásbeli ajánlatok mellett egy csoportban nyilvános versenytárgyalás útján eladásra bocsáttatik.

Írásbeli ajánlatok 1915. évi márczius hó 26-án délelőtt 10 óráig nyújtandók be a vinkovcei kir. főerdőhivatalnál, ahol a részletes árverési és szerződési feltételek beszerezhetők.

Vinkovce, 1915. évi márczius hó 5-én.

(13)

Kir főerdőhivatal.

Bükkfaeladás tövön. 22983/1915/I/B/1. szám. — A begalan-kási m. kir. erdőgondnokság 178·30 kat. hold kiterjedésű vágás-területén, összesen $36\cdot634\ \text{ürm}^3$ -re becsült tűzifa zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyaláson eladatik.

A zárt írásbeli ajánlatok 1915. évi május hó 4-én d. u. 2 óráig nyújtandók be a lugosi m. kir. erdőigazgatósághoz, ahol is azok a következő napon d. e. 9 órakor nyilvánosan fognak felbontatni.

A részletes becslés adatai, árverési és szerződési feltételek, valamint ajánlati űrlap és boríték a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Budapest, 1915. évi márczius hóban.

(14)

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Bányafa- és kerítésoszlopeladás. 1272/1915. sz. — A lugosi, begaszuszányi, belenczei és bálinczi kincstári vasuti farakodókon készletezett bányafa és kérgezetlen tölgyoszlop 14 eladási csoportban, zárt írásbeli ajánlatok mellett, nyilvános versenytárgyaláson eladatik.

A zárt írásbeli ajánlatok folyó évi márczius hó 28-án délelőtt 12 óráig a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál nyújtandók be, hol azok másnap délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatnak.

Részletes adatok, árverési és szerződési feltételek, valamint ajánlati űrlap és boríték a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Lugos, 1915. évi márczius hó 6-án.

(15)

M. kir. erdőigazgatóság.

Faeladási hirdetmény. — Felsőrákosi közbirtokosság (Udvarhely vármegye) eladja Felsőrákos községhezánál 1915. év április hó 2-án délelőtt 11 órakor kezdődő zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen Alsórákos vasuti állomásától törvényhatósági uton 8·5 *km*-re lévő 61 kat. hold erdejének bükkfaállományát, amely próbaterek útján 7200 *m*³-re becsültetett, 15.484 K kikiáltási ár mellett.

Bánatpénz a kikiáltási árnak 10⁰/o-a.

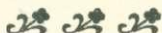
Az árverési és szerződési feltételek az erdőbirtokos alulirott képviselőjénél és az oklándi m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Olyan ajánlatok, melyek az árverési és szerződési feltételektől eltérnek vagy bánatpénzzel ellátva nincsenek, figyelembe nem vétetnek. Utó- és távirati ajánlatok el nem fogadtatnak.

Felsőrákos, 1915. évi márczius hó 10-én.

(16)

Székely Mózes
birtokossági elnök.

Az „Erdészeti Lapok“ 1915. évi V—VI. füzetének tartalma:

	Oldal
Értesítés az Erdészeti Lapoknak kettős füzetekben való megjelenése tárgyában	111
<i>Elek István</i> : Gépjárművek alkalmazása erdei szállításoknál	112
<i>Majerszky István</i> : Csemetekerti tapasztalatok	120
NAPI KÉRDÉSEK. (A faarak. — A nyári döntések. — Minden talpalatnyi földet hasznosítani kell!)	127
FAKERESKEDELEM. A fakereskedelem helyzetéről (<i>Fr. L.</i>)	132
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK. Felhívás a tavaszi erdészeti államvizsga tárgyában	136
KÜLÖNFÉLÉK. Személyi hírek. — Halálozások. — Katonai kitüntetések. — A kincstári szolgálatban álló s hadiszolgálatra bevonult erdőtiszték névsora. — Az Országos Erdészeti Egyesület által kiosztott rendkívüli segélyek. — Adomány a Wagner Károly-alapítvány javára. — Fahulladékok értékesítése. — Az orosz faipar válsága. — A belgiumi madarászók és a német katonaság. — Méhészet	136
Változások és kitüntetések az erdészeti szolgálat köréből	143
Az Országos Erdészeti Egyesületnél 1915. évi február hóban teljesített befizetések	145
FAÁRVERÉSI EREDMÉNYEK	147
HIRDETÉSEK	I—VI

